

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Városi közgyűlés.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Zombor, 1902. nov. 31.

Nagyszámban megjelent bizottsági tagok élénk részvételével folyt le a múlt hó 31-én tartott őszi közgyűlés. A napi rendre tűzött ügyek alapos megvitatás alá kerültek és igen sűrűn hangzottak felszólalások az indítványok mellett és ellene. A polgármesternek szépen szerkesztett negyedévi jelentése után, nyomban szólásra emelkedett Markovith Lajos, majd utána Thurszky Zsiga dr. Az előbbi a tűzoltó-testület bajaival foglalkozott, utóbbi pedig felvilágosításokat kért a polgármestertől. Ehrlich Nándor a tűzoltók érdekeit védte. Falcione Lőrincz lelkes beszédével a katonaság testi épségét veszélyeztető laktanyák ellen emelt szót.

A nemzetiségi törvény módosítását indítványozó átirattal, melyet Pozsony vármegye intézett közönségünkhez, három szónok foglalkozott. Markovith Lajos indítványa „hazafias elismeréssel való tudomás vétel“ lett elfogadva Kupuszárevits Lyubomir és dr. Konyovits Dávid azon indítványával szemben, hogy az átirat csak egyszerűen vétessék tudomásul. A szónokok valamennyien szép szavakban és hazafias lelkesedéssel tették meg indítványukat.

A költségvetés pontjánál erős vita támadt. Bugarszky Koszta dr. támadta a költ-

ségvetést, beakarva bizonyítani, hogy az téves, és nincsen reális alapokon szerkesztve. Erős és heves polemikák keletkeztek, melyek azzal végződtek, hogy az elnök főispán a gyűlést 12 órakor felfüggesztette és eleget akarván tenni Bugarszky azon óhajának, hogy a költségvetés pontról-pontra tárgyalassék, a gyűlés folytatását d. u. 3 órára tűzte ki. A délelőtti gyűlés folyama alatt válaeztás is volt, a melynek eredménye lett Maximovits Miklós első és dr. Agyits Jánosnak másod aljegyzővé való megválasztása. A tanácsnoki állás egyelőre nem lett betöltve. A délutáni gyűlés folyamán a költségvetés lett részleteiben tárgyalva, a melynek minden egyes pontját kimerítően ismertették és szakszerűen megokolták Hauke Imre polgármester és Heinecz K. főszámvevő. Sikertült is nekik a felszólalók aggályait teljesen eloszlatniok, úgy hogy a költségvetés úgy általánosságban, valamint részleteiben egyhangulag elfogadtatott. Ezután még néhány kisebb ügy lett tárgyalva, a melynek végeztével a közgyűlés 5 óra után, főispán lelkes éltetésével végezt ért.

A közgyűlés részletes lefolyását a következőkben adom:

Ponthon 9 órakor a főispán elfoglalta az elnöki széket, lelkes éljenzés közepette üdvözölte a nagyszámban megjelent bizottsági tagokat és a gyűlést megnyitotta. A jegyzőkönyv vezetésével Gyurisits György főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével Maximovits Miklós aljegyzőt bizta meg.

Polgármesteri jelentés.

Hauke Imre felolvassa a negyedévi polgármesteri jelentést.

Markovith Lajos. Tudomásul veszi a polgármesteri jelentést, csak a tűzrendészeti ügyekre vonatkozólag van némi megjegyzése. Kifogásolja a tűzoltóság működését és egy példával be is bizonyítja azt, hogy a tűzoltóság nem mindenkor felel meg a kötelességének. Előadja, hogy a közel multban egy tűzeset alkalmával csakis a tűzoltóság késlekedése okozta azt, hogy egy ház helyett több esett a lángok martalékául. Ez volt a Dédits-féle csatorna melletti tűzeset, amikor is a tűzoltóság nagy késéssel érkezett a tűz színhelyére. Eme késlekedésnek okát pedig abban látja, hogy a testület nem tart készenlétben lovakat és azokat fuvarozásra használja. Kérdi a polgármestert, van-e erről tudomása és szándékozik-e ennek megszüntetésére intézkedéseket tenni. Megemlíti, hogy a várostól 5000 korona subventiót húz a testület és ha a jövőben az állapotok nem változnának, kénytelen volna, bár sajnálattal, a subventió megvonását indítványozni.

Hauke polgármester kijelenti, hogy igen is van tudomása az esetről és annak idején meg is tette az intézkedéseket és a jövőben is szigoruan ellenőrizendi a testület működését.

Markovith Lajos: A polgármester választását köszönettel tudomásul veszi és megnyugszik benne. Pótlólag e tárgytól eltérőleg még azon indítványt teszi, hogy a közgyűlés,

A BÁCSKA tárcája.

Fehér téli éjszakákon . . .

Fehér téli éjszakákon
Hegedű sir be a csendbe,
Vigan vannak, ugrádoznak
Itt is, ott is minden este.

Én se' nyugszom, én se alszom
Fehér téli éjszakákon . . .
— Egymagamba', dideregve
Siratom a boldogságom! . . .

Herold Gyula Béla.

Konstantinápoly.

(Utirajzok. Irta: Vértesi Károly. Nyomatott Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájában, az Athenaeum bizománya.)

Terjedelmes mű akadt kezembe, — címéről ítélve egy várossal foglalkozó. 300 oldal egy városról! Hiszen ez már nem is utirajz, mint a hogy nevezve van, hanem egy formális monografia, melyet egy a város viszonyaival és történelmével teljesen ismerős tudós szerkeszt meg kutfók, elavult pergammentek alapján, sőt hogy a 300 oldalt meg-

töltse, hát még az üzleti szellemet is segélytül hiva. reklámokkal, hirdetésekkel tömtele pár tucat oldalt . . .

Ezek a gondolatok toltak agyamba, mig el nem olvastam a szerző nevét.

Mikor azonban a könyv lapján Vértesi Károly nevét pillantottam meg, e név, mint a szellő az égről a bárányfelhőt űzte el lelkemből a fenti gondolatokat.

Vértesi Károlynak 300 oldal Konstantinápoly leírására kevés, a ki oly történelmi ismeretekkel, ethnografiai tudománnyal, megfigyelő tehetséggel és impressiókra annyira fogékony hajlammal bír, mint a mi legkedveltebb utirajz írónk, annak ez a más előtt oly renetegnek látszó keret, szűk, úgy hogy — mint secesziónistikus irányu festőinket — művének folytatása még a kereten túl is kiterjed.

A ki e művet olvassa, az előtt méltán feltűnik az, hogy Vértesi szakítva a többi utleirók sablonos szokásaival, nem szoritkozik a látottak sorrendszert leírásával, hanem tele szövi művét történelmi ismereteinek aranyzálaival, telettűzdeli ékkövekkel — költői lelkének érzelmeteljes gondolataival és

harmatos zöld levelekkel — gyengéd kedélyének derűs megnyilatkozásaival.

Mert hiszen alapos és mély történelmi tudás csillog az „Aja Szofiáról“, „Két szép dsámiról“, „Magyar emlékek Konstantinápolyban“, „Menjünk ki Ejubba“, „Ejüb sirjánál“ című fejezetekben s a mig a „Boszporuson“, „Kilatás a Gatala toronyból“, — „Az európai édes vizeknél“, „Búcsú Konstantinápolytól“ — nevet viselő részletekben a szebbnél szebb költői gondolatok kergetik egymást; addig magával ragad az „Egy nap a szultánánál“, „Török magyar barátkozás“ és a „Nagy bazárban“ címűek pajzán, játszi kedélyessége.

Őszintén megvallom, hogy nem vagyok nagy barátja az utirajzoknak, de a hogy Vértesi könyvét kezembe vettem: azt egy teljes éjszakám bánta meg. Ugy voltam vele, mint az ópium szívó.

Az első oldalaknál az utleirásoknál már szokott módomban szerint „rágyujtottam“ az olvasásra, a továbbiaknál erőt vett rajtam a mámor és azután a sorokkal magam elé vázoltam szépséget, kincseket, káprázatos csillogást, minden jót, a mit ily rendkívüli

tekintve a hetivásárt, a jövőben ne pénteken, hanem más napokon tartassék meg.

Elnöklő főispán: Helyesli az indítványt és kijelenti, hogy a jövőben e tárgyban megteszi a szükséges intézkedéseket.

Dr. Thurszky Zsiga: Kérde a polgármestert, lett-e intézkedés téve aziránt, hogy a vásártéri megállóhelyről vezető ut befásitassék, a járda elkészíttessék miután a sár óriási nagy, továbbá a vásártér hiányos kövezése meg fog e szűnni nemsokára.

Hauke Imre polgármester: Kimerítő választ ad és igéri hogy minden igyekezete oda irányuland a jövőben is, hogy a közönség igényeit a lehető legszélesebb körben kielégíttessenek.

A polgármesteri jelentés ezek után általános helyesléssel elfogadtatik.

Régi kaszárnyák.

A régi kaszárnyák helyreállításának kérdése Latinovits Szaniszló városi tanácsnok előadó ismerteti az ügy mai állását és megemlíti, hogy máris volt tanácskozás (mult számunkban már ismertettük) ez ügyben és elvből el lett fogadva, hogy a laktanyák célszerűen átalakítsanak a tartalékos katonák elszállásolására. Ezért a jövőben egy vegyes bizottság fog kiküldetni, hogy megállapítsa az átalakítások mikéntjét.

Falcione Lőrinc: Leírja a laktanyák mai botrányos állapotát. Figyelmébe ajánlja a közgyűlésnek, hogy tartassék szem előtt a fiatal katonák egészsége és ajánlja hogy minél előbb iparkodjunk az új laktanyák felépítésével. Véleménye szerint kötelessége a városnak arról gondoskodni, hogy a „vitézek, akik a mi megvédésünkre vannak“ — egészséges hajlékot kapjanak városunkban. Azon reménynek ad kifejezést, hogy minél előbb meg lesz az új laktanya. (Ált. helyeslés.)

Latinovits főispán: Megnyugtatja Falcione Lőrinc biz. tagot afelől, hogy amint meg lesz a szükséges költség a laktanyák építéséhez, meg fognak indulni a hadügy-ministeriummal a tárgyalások. Kijelenti egyszerűsággal azt, hogy okvetlen be kell várni annak idején a hadügyminister óhajait és ennek megfelelően kell eljárni, de mindenkor szem előtt tartva a város anyagi érdekeit. Maga is meggyőződött a laktanyák állapotá-

ról és ennek alapján lehetőleg segíteni is fog a jövőben, kapcsolatosan felelmi a létesítendő törvényszéki palota ügyét is és kijelenti, hogy minden igyekezete oda fog irányulni, hogy az minél előbb felépíttessék. (Éljenzés.)

Falcione Lőrinc: Köszönettel veszi tudomásul a felvilágosításokat.

Városi maradványföldek.

Városi maradványföldek névszerinti szavazás után eladatnak, illetve átengedtetnek a magyar uti vasuti megállóhely részére.

Választások.

Üresedésben levő tanácsnoki, első és második aljegyzői állások betöltése.

Elnöklő főispán a kandidáló bizottság megalakulását rendeli el és törvényadta jogánál fogva a saját részéről kinevezi tagokul: Falcione Lőrinc, Fejér Gyula, dr. Thurszky Zsiga bizottsági tagokat.

A közgyűlés a polgármester indítványára megválasztja dr. Markovith Lajos, dr. Grünner Samu, dr. Konyovits Dávid bizottsági tagokat.

Ezután a főispán a gyűlést tíz percre felfüggeszti. A bizottság visszavonul tanácskozásra a polgármester hivatalos helyiségeibe.

10 perc szünet után a főispán a gyűlést újból megnyitja és a kijelölt választmány indítványa alapján kijelenti, hogy a tanácsnoki állás be nem töltése javaslatot. A közgyűlés ezt helyesléssel tudomásul veszi. Az első aljegyzői állásra első sorban Maximovits Miklóst, másodsorban Davidovits Jánost kandidálja és kijelenti, hogy a harmadik pályázó Kobut Ödön, a kérvényét visszavonta. A közgyűlés egyhangulag Maximovits Miklós II od aljegyzőt választja meg. A második aljegyzői állásra első helyen dr. Agyits Jánost, második helyen Davidovits Jánost kandidálja. A közgyűlés dr. Agyits Jánost egyhangulag II-od aljegyzővé választja meg. Az ujonnan megválasztott tisztviselőkhöz a főispán buzdító szavakat intéz, melyek elhangzásával leteszik a hivatalos esküt és elfoglalják nyomban helyeiket.

Egyébb ügyek.

A Stebler-Blumenthal-féle ösztöndíj egyhangulag Csuzdi Halász István gymnasiumi tanulóknak ítéltek oda.

Az országos törzskönyv bizottság megkeresése a helységnevek megállapítása tárgyában:

Bikár Néné dr.: Javasolja, hogy a város határában levő szálláscsoportok elnevezése a jövőben is változatlanul meghagyassék, miután ezek ugyanis a szállás tulajdonos családok neveit viselik. A javaslat elfogadtatik és a tanács utasíttatik a bizottságot erről értesíteni.

Damjanich-szobor ügyében Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye átirata adomány megszavazása iránt. A közgyűlés egyhangulag 100 koronát szavaz meg.

Pozsony vármegye átirata.

Pozsony vármegye átirata a nemzetiségi törvény módosítása iránt a képviselőházhöz benyújtott felirat pártolása végett.

Markovith Lajos dr. és Konyovits Dávid dr. beszédeit lapunk más helyén közöljük.

Kupuszárevits Lyubomir kijelenti, hogy a szerbek mindenkor a legodaadóbb hűséggel és szeretettel viseltetnek a magyar hazáért. Lelkesedve vesznek részt minden hazafias mozgalomban, ezt már számtalanszor be is bizonyították és ezért nem tartja helyesnek, ha a feliratot a közgyűlés magáévá tenné, mert ezáltal a szerbség magatartása kétséges színben tűnne fel a nemzet előtt és amire ők soha okot nem adtak. Kéri ezért a közgyűlést vegye az előtte szólók indítványával szemben az átiratot csak egyszerűen tudomásul, hiszen az ugyanis a felvidéki pánszláv és délvidéki pángermán izgatók ellen irányul.

Markovith Lajos dr. azon indítványát fogadja el, mely szerint Pozsony megye átirata hazafias elismeréssel vétessék tudomásul.

Költségvetések.

Itt felszólt *Bugarszki Koszta dr.* Hosszasan kifejti, hogy a kiosztott nyomtatott költségvetést tüzetesen átnézte és abban a következő hibákat fedezte fel. Nem öleli fel az összes költségelirányzatokat. Nélküli a tételek indokolását. Nincsen realis alapon szerkesztve. Nézete szerint ezek oly hibák, melyek lehetlenné teszik a költségvetés tárgyalását és ennek alapján azt indítványozza, hogy a mai gyűlés napirendjéről e tárgy vétessék le és annak részletes tár-

élvezet csak juttathat olyannak, a ki ilyen értékes műnek bájai által lebilincselte.

Végig hajóznunk szerzővel a Dardanellákon, vele együtt látjuk az óskori történelem irtó háboruinak milliók vérével öntözött színhelyeit, hogy azután megérkezzünk kelet arany kapujához. Vele együtt belevetjük magunkat a világváros káprázatos stregésforgásába, füleinket basogatja a gomolygó néptömeg mormogása, zivaja, lármája, végig járjuk a szent város összes látni, bámulni és csodálni valóit, hogy azután fáradt lelkünket megpihentetendő kivonuljunk a világ legszebb pontjára, a bűvös-bájos Boszporuszra.

Szerzőnk elvezet minket, mi szemnek, füleink kellemes, szerencsés találékonysággal leli meg azokat a látni valókat, mik hazánk történelmével néha gyászos, néha fényes összefüggésben állanak. Mély, hazafias érzés hatja át lelkét ezen szomorú emlékek leírásánál, melyek a bánat fellegét borítják minden magyar homlokára. Avagy volt-e nemzet a világon, mely történelmünk lapjainak anyuját irta volna tele vérrel, mint épen a török? S ha szerzőnk a történelem igazságosságában bizva látva a hajdan

hatalmas nemzetnek bomlását, lassu baldoklását, hozzá csatlakozik a nagyszámu járókhoz, kik a végpercek bekövetkeztét már csak rövid időre jósolják, nem látjuk-e abban az embert, ki ellenségének nyíltan megbocsát, de lelkéből ki nem tudja többé tépni a gyűlölködésének legutolsó gyökerét.

Ha keresném a műnek legszebb részeit, nem tehetnék mást, mint a lutri játékos — urnába kellene raknom minden egyes fejezetet és a vaktában kihuzottal bővebben foglalkoznom. Csak hogy itt is úgy járnék, mint a ki quinternora rak. Egy számmal mit sem nyernék, mert hiszen csak úgy ér valamit, ha mindannyi kijön.

Egyik részletében ez szép, másikkban amaz, a harmadikkban megint ismét más; és vétenék a szerző ellen, a közönség ellen és magam ellen, ha egyiket a többi rovására kiemelném.

Ebben egyetértek szerzővel, a ki a császári kincstárban elkápráztatva a mesés kincsek végtelen özönétől, nem akar külön egyet sem leírni, hanem belevész gondolata azoknak együttes és közös bámolatába.

Mert hisz e munka a szebbnél szebb

képeknek szakadatlan láncolata, melyek egy hivatásos festő ecsetjével, hajszálnyi pontossággal a legapróbb részletekig megfestve nem hagyják pihenni az olvasónak lelki szeméit. Játéki csapongással vezet bennünket majd komor, majd komoly, majd kedélyes, majd kacagtató helyzeteken keresztül, úgy tesz velünk, mint a drámaíró, ki néha-néha egy-egy derűs szerepet csempész be művébe: mikor megtelik lelkünk komoly, áhitatos, tudományos gondolatokkal, akkor elvezet az örököld címprusok, pálmák illatos árnyékába, a háremek ámbrahellettel telt levegőjébe, hogy eltízze belőlünk a terhes gondolatokat.

Alapos ismerője a keletnek, ismeri a népnek minden rétegét, annak jó és rossz oldalát, szokásait, erkölceit, életmódját; élénk állítja fanatikus vallásosságát, hagyományos tunyaságát, nemtörődömségét, úgy hogy alakjait meglevenedni, élni és mozogni látjuk, mint a hogy ő is látta.

Keleti ismeretei ebben a műben oly tökéletesek, hogy már tökéletesebbek nem lehetnek.

„Keleti ég alatt Egyiptomban“, „Keleti ég alatt Palesztinában“ után „Konstantiná-

gyalása a jövőre állapítsák meg. Mert szerinte minden egyes pontnak alapos tárgyalás alá kell kerülnie, mert fenntartja azon állítását, hogy a munka teljesen hibás. Felvilágosítást kér a fizetésfelemelési többletről. A pótdát 50%-ban kívánja megállapítani. És miután számtani hibák is vannak, kéri a közgyűlést, hogy utasítsa ennek folytán a tanácsot új költségeloirányzat elkészítésére.

Heincz Kálmán főszámvéve: Pontonként bebizonyítja Bugarszki tévedését. Védi azon álláspontját, mely szerint 42% pótdát vett fel. A fizetésemelési többletnél megemlíti, hogy a pénz letétben van és hivatkozik a belügyminiszter rendeletére. Kijelenti, hogy kész részletenként is bebizonyítani a költségeloirányzat helyes voltát.

Hauke polgármester kijelenti, hogy a költségeloirányzat határidőhöz kötött munka, melyet fel kell terjeszteni a miniszteriumhoz. Bizonyítja a tételek helyességét és ajánlja azok mostani letárgyalását annál is inkább, mert a napirendről való levétel törvénytelen cselekedett volna és így meg nem engedhető.

Bugarszki Koszta dr. fenntartja indítványát.

Latinovits főispán kifejti azon aggályait, hogy a költségvetés megkésik hosszadalmas huza-vona által. Mindazonáltal szívesen eleget tesz a felszólaló azon óhajának, hogy a költségvetés részleteiben is tárgyalassék és ezért a közgyűlés elnapolását indítványozza.

Hauke polgármester azt indítványozza, tárgyalassék az ügy a délután folyamán.

Ugy az elnöklő főispán, valamint a törvényhatósági bizottság ezen indítványt elfogadták.

Latinovits főispán a gyűlést ennek folytán déli 12 órakor felfüggeszti és annak folytatását d. u. 3 órára tűzi ki.

Három órakor az elnöklő főispán a gyűlést újból megnyitotta és felhívta a bizottsági tagokat arra, hogy kísérik figyelemmel a költségvetés minden egyes pontját és nyilatkozzanak, ha esetleg kifogásaik lennének az ellen.

poly". Valóságos „embarrasde richesse". Nem is tudom elbinni, hogy keletéről többet és szebben már irni is lehetne.

S ha hozzá vesszük még a szebbnél szebb és nagyszámú, gyönyörű tiszta szövegekét: magunk előtt látunk egy művet, mely a magyar utirajz irodalom egyik legszebb remeke.

Kétszeresen büszkének tartjuk magunkat, hogy Vértesit magunkénak mondhatjuk, mert művével nemcsak nekünk, hanem az egész magyar irodalomnak igaz díszére szolgál. Önzetlen készségeért igaz köszönettel tartozunk, hiszen az általa gyűjtött kincseket nem tartotta meg magának, hanem szeretettel nyújtja nekünk is; megtartja magának az áldozatot, hogy nekünk gyönyörűséget szerezzon, — vagyont, anyagiakat ádoz a sajátjából, hogy az azokon vásárolt kincseket a köznek áldozza. Igazi tőgyökerező iró tele ambícióval, áldozatkészséggel és munkásságáért nemcsak anyagi hasznot, de tapsot sem kér.

Mi megadjuk neki elismerésünk adóját készséggel és szeretettel, kérve őt, hogy gazdagítson bennünket továbbra is szellemeink pazar kincseivel.

Latinovits Stanci.

Gyurisits főjegyző a költségvetés minden pontját felolvasta és azok úgy részletenként mint általánosságban helyesléssel lettek elfogadva.

Járásbírósg helyisége.

A járásbírósg helyiségeinél *dr. Bugarszki Koszta* azt indítványozza, hogy csak $\frac{2}{3}$ rész legyen az eloirányzatba felvéve.

Ezen indítvány szavazás után elfogadtatik.

Tűzrendészeti költségeknél *dr. Bugarszki Koszta Markovith Lajos dr.* felszólalása alapján azt indítványozza, hogy az eddigi 5000 korona subventió 1000 koronával emeltesék, hogy a tűzoltóság a jövőben pontosan megfelelhessen kötelességének.

Szavazás után a közgyűlés ezen indítványt elfogadja és a subventiót 1000 koronával emeli.

Czeisel Lajos dr. Kimondatni kéri, hogy ezen többlet csak úgy adassék meg, ha a tűzoltóság kötelezi magát 2 lovat beszerezni és azokat állandóan az őrtanyán készenlében tartani. (Helyeslés.)

Ezen indítvány határozatképen kimondatik és erről a testület értesítendő lesz.

A zeneiskola segélyezésének megszűnésénél: *Latinovits főispán* sajnálatát fejezi ki azon, hogy ezen kulturintézmény megszűnik. Sokszor gyönyörködött ugymond ő maga is a szép eredményben, amit az intézet felmutatott és ezért rosszul esik, hogy annak kimulását látania kell. Reméli, hogy még nem pusztult el ezen intézmény teljesen és az mielőbb újból fel fog támadni.

A közgyűlés a filharmoniai társulat segélyezésére vonatkozó tételt a költségvetésből kihagyta.

Vásártéri jövedelmeknél: *Czeisel Lajos dr.* felvilágosítást kér a felvett 4000 koronáról, annak mikénti felhasználásáról.

Hauke polgármester felvilágosítja, hogy egy nagy átereszt lett a vámbáznál elkészítve és a marhavásártéren egy óriási gödörnek a betömése vált szükségesé.

Czeisel Lajos dr. Köszönettel tudomásul veszi a felvilágosítást.

A jövedelmek tételénél: *Bikár Nenád dr.* kéri, mennyit jövedelmeznek a közlegelő földek.

Heincz főszámvéve. 125 lánca 3200 korona jövedelmet hajt.

Bikár Nenád dr. Kevesli ezen a legeltesből származó jövedelmet és azt óhajtja, hogy adassanak e földek bérbé.

Latinovits főispán felhívja őt arra, hogy adja be jövőre erre nézve írásbelileg indítványát, azt azután letárgyalják majd, mert kötelességnek tartja a város jövedelmeit fokozni.

Kövezési költségek tételénél: *Bugarszki Koszta dr.* azt óhajtja, hogy a Radisicsi-utca minél előbb kiköveztesse, mert ott nagy a forgalom. Szerinte csak a kereszt-utcaakra terjed ki a tanács figyelme, ez pedig nem helyes.

Hauke polgármester kijelenti, hogy a tanács a kövezéseknél egy megállapított program alapján jár el. Legközelebb a Konyovits utca kerül sorra. Egyelőre a kövezések ugyanis szünetelnek, mert nagy javítások szükségesek a régi kövezetnél, mely teljesen elrongálódott. Igéri, hogy mindig szem előtt fogja tartani a lakók érdekeit.

A városi kórház és szegényház élelmezésének biztosítása tárgyában megtartott árlejtés eredménye. — Grosits Jánosnak, mint

aki a legelőnyösebb feltételeket szabta, jutott a szállítás.

Közigazgatási bizottság javaslata az 1903 és 1904. évi utadó költségeloirányzat megállapítása iránt. Az utadót Dekker tanácsnok ismerteti részletenként.

Bugarszki Koszta dr. 10%-os utadó felemelést javasol. — Szavazás után ezen indítvány elfogadtatik.

A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a behajthatlan perköltségek leiratása iránt:

Bugarszki Koszta dr. nagy derűtlenség közepette kéri, hogy a vármegyétől sem lehet behajtani a perköltséget. Felvilágosítás után megnyugszik.

Ezek után a költségvetés általános helyesléssel elfogadtatik.

A pótdát kérdésénél:

Dr. Grüner Samu: Hosszasan szól a tárgyhoz, végül azt indítványozza, hogy a pótdát 50% ban állapítsák meg. Az 1901. évi pénztári maradvány a bevételből vétessék ki és ezáltal éressék el az 50%.

Latinovits főispán: Figyelmezteti a törvényhatósági bizottságot, hogy ő nincsen ugyan ellene az 50%-nak, de nézete szerint a miniszterium fel fogja oldani azt.

Szavazás után a 42% pótdát lett megállapítva.

A bérkocsi iparról szóló szabályrendelet módosításánál: *Aszt Vincze dr.* azt indítványozza, hogy miután az új tervezet még nem jutott a bizottsági tagok kezéhez, vétessék le a napi rendről. Az indítvány elfogadtatik.

Az 1901. évi aszfalt-számadás. — Felmentés megadatik.

Az 1901. évi IV. oszt. kereseti adó és orsz. betegápolási pótdát számadása. — Felmentés megadatik.

Pitz Albert István volt zombori városi m. kir. állatorvos kérvénye az általa végzett helyhatósági állatorvosi teendőkért tiszteletdíj megadása iránt. — 1000 korona elutasítottatik, 400 korona adatik.

Szilárd Jakab városi m. kir. állatorvos kérvénye az általa végzett helyhatósági állatorvosi teendőkért tiszteletdíj megadása iránt. — 40 korona adatik.

Szojsits Arkádia adópénztári tiszt kérvénye fizetési előleg iránt. — Előleg és 4 heti szabadság megadatik.

Burnách Márton ügyészségi irodatiszt kérvénye fizetési előleg iránt. — Megadatik.

Hanczmann Kálmán városi irnok kérvénye fizetési előleg iránt. — Elutasítottatik.

Kuntits Ferenc lovasrendőr kérvénye segélyezése iránt. — Miután már 50 koronát kapott, elutasítottatik.

Pastrovits Simon városi hajdu kérvénye szabadság és segély iránt. — 2 havi szabadság és 50 kor. segély adatik meg.

Póttárgyaknál az ártézi kutnál *Latinovits Szaniszló tanácsnok* ismerteti a honvéd laktanya melletti ártézi kut ügyét.

A félben maradt ártézi kut vize igen jó. Eleinte 40—46000 liter vizet adott naponként, de ezen mennyiség csökkent. A vállalkozó huzta-halasztotta a dolgot, a míg végre a cső 160 méteren beletörtött. A vizmennyiség ezután 20000 literre csökkent. A vállalkozó ezen kalamitás folytán 6000 kor. átlagos összegben akart kiegyezni. Ez nem lett elfogadva annál is inkább, mert a város nem volna köteles fizetni semmit a szerződés értelmében. Miután a viz azonban jó és a környéknek elegendő, aképpen egyeztek meg a vállalkozóval, hogy 3000 koronával kár-

potolják őt, de köteles lesz még egy kutat furni legalább 100 méter mélységig. Ezen új kut nem lesz méterenkint fizetve, hanem általában és 24 óránként minimum 5000 litert kell adnia. Az átlagos ár 10000 kor. lenne. A kut helye Bánát külvárosban lesz.

A közgyűlés általános helyesléssel vette ezt tudomásul.

A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a vármegye közönsége részéről átengedett vesztőhely iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. — Jóváhagyatott.

5 óra után az elnöklő főispán lelkes éljenek között a közgyűlést berekesztette.

A vármegyei pénzkézelés átláthatósága. A vármegyék pénztári és számviteli teendőinek ellátásáról szóló 1902. III. t. c. et a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a jövő évi január 1-én lépteti életbe. A vármegyei törvényhatóságokhoz és a pénzügyi hatóságokhoz intézett belügyminiszteri és pénzügyminiszteri azonos tartalmú körrendelet a „Belügyi Közlöny“ és a „Pénzügyi Közlöny“ben a napokban jelent meg. A körrendelet, amely tüztesen előírja a rendszerváltozás köztöbén teendő alispáni intézkedéseket s a pénztárak és a számviteli ügykezelés átadására vonatkozó előkészületeket, egyúttal kimerítő részletességgel szabalyozza a vármegyei pénztárak és a gyámpénztárak átadásánál követendő eljárást.

A körrendelet értelmében a vármegyei pénztárak és számviteli ügyek december hónap végén működésüket beállítják és teendők a magyar királyi állampénztárakra (adóhivatalokra) és a pénzügyigazgatóság mellé rendelt (számviteli kirendeltségekre) ruháztnak át. Ujévtől kezdve a magyar kir. állampénztárak (adóhivatalok) teljesítik a bevételezéseket és a kifizetéseket és pedig nemcsak a vármegyék székhelyén lévő, hanem a vármegye területén levő többi királyi állampénztárak (adóhivatalok) is.

A pénztárak átadását 1903. évi január hónap 2-án kell megkezdeni és az átadás teljes befejeztéig nap nap után megszakítás nélkül kell folytatni. Az átadásnál közreműködnek a vármegye részéről: az alispán, a törvényhatósági bizottság két kiküldöttje, az árszaszki elnök, a t. főügyész (árszaszki ügyész), a főszámvevő, az átadó pénztárnok és ellenőr; a pénzügyigazgatóság részéről: a pénzügyigazgató, a számviteli főnök és az átadó kir. állampénztár (adóhivatal) két főtisztje. A körrendeletnek egy külön fejezete ismerteti a vármegyei pénztárakban levő készpénz, pénzügyi betétek, értékpapírok és adólevelek részletes számbavételénél követendő eljárást különösen az adólevelek törvényes kelleinek megvizsgálása és a kamathátralékok megállapítása szempontjából; ezenkívül a vármegyei alapok egymás közötti, valamint idegegekkel szemben fennálló hiteltelvények állapotát is az átadási eljárás alkalmával tisztázni kell.

A körrendelet annak a várakozásnak ad kifejezést, hogy az átadásnál közreműködő bizottsági tagok és tisztviselők a reájuk bízott feladat fontosságának tudatában, azt szabatosan, a legnagyobb gondossággal és körültekintéssel fogják teljesíteni, úgy hogy az átadási okmányok alapján az alispán és az árszaszki a rendezést igénylő ügyekre nézve a kellő intézkedést megtehessek.

Az átadás foganatosításáról a belügyminiszter 1903. évi január hónap végéig az az alispánoktól jelentést kíván.

Végül kijelenti a körrendelet, hogy a pénzkézelési reformra vonatkozó többi végrehajtási utasításokat, nevezetesen a számviteli ügyek által ellátandó vármegyei központi számviteli szolgálatról, a vármegyei pénztári teendőknek a királyi állampénztárak (adóhivatalok) által való ellátásáról és a vármegyei gyámpénztáraknak a kir. állampénztárakban (adóhivatalokban) való kezeletéről, az árszaszki gyűlöltetéséről és a gyámpénztári számviteli ügyekről szóló részletes utasítások

szintén legközelebb kibocsáttnak és hogy a gyámpénztári kölesnök után esedékessé vált, de nem teljesített tőketörlesztések részletezése iránt külön rendelet fog intézkedni.

Pozsony vármegye átirata.

A nemzetiségi törvény módosítása.

A legutóbb tartott városi közgyűlés alkalmával szőnyegre került Pozsony vármegye átirata a nemzetiségi törvény módosítása iránt. Ezen tárgynál két érdekes beszéd hangzott el, melyet alább szösz szerint közlünk.

Dr. Markovith Lajos formás és tartalmás beszéde, valamint *dr. Konyovits Dávidnak* a zombori szerb intelligencia ezen kiváló és rokonszenves tagjának szónoklata. Mai számunk tere nem engedi, hogy ezen utóbbi beszédhez megjegyzéseinket megtegyük, azt a jövő számra kell hagynunk. Most csak azt konstatáljuk, hogy a szerb ajkról elhangzott beszéd hazafias kijelentései úgy a törvényhatósági bizottságban, mint a nagy közönségben a legjobb hatást keltették.

Dr. Markovith Lajos beszéde.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Mint hazafi csakis a meleg elismerés hangján nyilatkozhatom Pozsony vármegye tek. törvényhatósági bizottságának hazafias átirata felől.

Mert letagadhatlan tény — a napilapokból köztudomású — hogy hazánk egyes vidékein, különösen éppen Pozsony vármegyében és az erdélyi részekben a panszlávizmus, illetve dákóromanizmus mind erősebben tti fel a fejét. Tény, hogy lelketlen agitátorok az egyébként jó indulatu, nem magyar ajku s a kultura alacsonyabb fokán álló köznépet a magyar faj ellen; a történelem, számerő, vagyon és intelligencia alapján jogos magyar szupremácia ellen; sőt a magyar állam területi épsége ellen is tervszerűen forrongásba hozzák.

Hogy ez ellen hathatósan tenni kell s égető szükség a cselekvés, azt hiszem, köztünk vitára nem szorul. Értem és nagyra becsülöm tehát Pozsony vármegye hazafias lelkületének az átiratban kifejezést nyert megnyilatkozását, mindazáltal arra az állápontra, hogy a törvényhozáshoz az övéhez hasonló szellemű felirat intéztessék a nemzetiségek egyenjogusításáról szóló törvény szigorítása érdekében — nem helyezkedem.

Nem pedig első sorban azért, mert az 1868. évi 44. és 1878. évi 5. t. c. lapjatt forgatva, az a meggyőződés, hogy újabb törvényalkotásnak vagy módosításnak szüksége fenn nem forog; mert ezen törvények a bírtető bíróságoknak s a végrehajtó hatalomnak kezébe adják az eléggé hatalmas és törvényes fegyvert, a törvényes rend ellen törő elemek megfékezésére s arra, hogy az izgatásban és bazaarulásban rendszerint anyagi érdekből utazó alakoknak kedvtük — vállalkozásuktól — örökre elmenjen.

Nem kell ide más, mint az életben levő törvényeknek szigorú alkalmazása; illetve bátor, erősen határozott akarat és vaskéz.

De másodsorban azért sem vagyok híve a résztünkről való felírásnak, mert ebben a kérdésben minden oly törvényhatóság határozatát, melynek területén nemcsak magyar ajku állampolgárok laknak, úgy ítélik meg — az a közfelfogás — hogy az a határozat az ottani viszonyok figyelembevételével hoztatott; hogy az a határozat az ottani speciális viszonyok folytán indokolt.

Ebből pedig az következik, hogy ha Zombor sz. kir. város törvényhatósága a törvényhozáshoz Pozsony vármegye feliratához hasonló szellemben fordul, annak azt a magyarázatot adják, hogy itteni szerb anyanyelvű polgártársaink a felírásra in korrekt politikai magatartással reaszolgáltak.

Már pedig ez az igazsággal homlok egyenest ellenkezőnek.

Mert mindannyian tudjuk, hogy halhatatlan nagy hazánkfia — Kossuth Lajos — születésnapjának századik fordulója alkalmával szerbajku polgártársaink — intelligenciájukkal az élen — velünk együtt ünnepeltek; az ünnepeken tömegesen résztvettek; házaikat nemzeti lobogókkal impozánsan feldíszítették; a Himnusz és Szózatot áhitattal és lelkesülten magyar ajku polgártársainkkal versenyt énekeltek.

Ezek a megnyilvánulások már magukban véve eklatánsan azt mutatják, hogy helyen van a szívük.

De tovább megyek — egyéb tények is beszélnek — méltóztatnak még bizonyára reá emlékezni, hogy a Kossuth-szobor felállítását megsürgető határozatot egyértelműleg megszavazták; méltóztatnak reá emlékezni, hogy azt a határozatot, mely szerint Zombor sz. kir. város törvényhatósága a Kossuth-mauzóleum alapkövetélenél magát küldöttségileg képviselteti s Kossuth Lajos sírjára koszorút helyez, hazafias érzülettel szintén magukévá tették; méltóztatnak reá emlékezni, hogy a megbízott küldöttség vezetőjének a tisztét is szerbajku polgártársunk, dr. Drakulits Pál orsz. képviselőnk viselte és helyezte törvényhatóságunk koszoruját azon szentelt hantokra, melyek körül Magyarország népei mély fájdalommal és bánatos szívvel összeseregelve állottak.

De még tovább megyek. Éppen mai közgyűlésünkön szavazták meg szerbajku polgártársaink a magyar szabadságharc rettenthetlen hőseinek, a megdicsőült Damjanich János tábornok vértannunak emlékére felállítandó szoborhoz az anyagi hozzájárulást.

És még tovább megyek! Nagyon jól tudjuk, hogy az 1868. évi 44. t. c. 2. §-ában biztosítva van a nemzetiségeknek az a joga, hogy közgyűlési jegyzőkönyv — amennyiben óhajtják — az ő nyelvükön is vezettesék; a törvény 3. §-ában pedig biztosítva van az a joguk, hogy a közgyűlésen anyanyelvükön beszélhessenek.

Kérem tek. törvényhatósági bizottság, szerb anyanyelvű bizottsági tagjaink élnek-e törvényes jogokkal? Ki közülök perfekt kezeli a magyar nyelvet, használt-e mást, mint azt közgyűléseinken? Soha!

Mindezek a tények tek. törvényhatósági bizottság napnál fényesebb bizonyítékát adják annak, hogy szerb anyanyelvű polgártársaink jó testvéreink s nemcsak jó hazafiak, hanem velünk, magyar ajku polgártársainkkal — amint csak alkalom kínálkozik reá — a hazafias cselekedetekben vetélkednek.

Tekintettel már most a kifejtett szempontokra s szerb anyanyelvű polgártársaink a többi nemzetiségeknek követendő példaul szolgálható hazafiasságára, azt indítványozom: méltóztatassék a tekintetes törvényhatóságnak határozatilag kimondani, hogy Pozsony vármegye átiratát hazafias tisztelettel tudomásul veszi.

Dr. Konyovits Dávid beszéde.

Őszinte örömmre, nagy meglepésemre szolgál *dr. Markovith Lajos*, igen tisztelt barátomnak, törvényhatósági bizottsági

tag úrnak ezen ügyben az imént előterjesztett okos, tapintatos és a különböző nemzetiségű és vallású polgárok közötti testvéri együttműködést és együttérzést, baráti összetartást istápoló javaslata, a miért is ahhoz szívvel-lelkkel csatlakozom és a magam részéről is melegen elfogadásra ajánlom. Örömmel adok itt kifejezést, mert ezen törvényhatósági teremben — legalább eddig — ezen indítvány ellen hang nem emelkedett. És helyesen van ez így, mert ha Pozsony vármegyének a nemzetiségi törvény módosítására irányuló felirata Zombor szab. kir. város közönsége részéről pártoltatnék és hasonló szellemű felirat felterjesztése javasoltatnék, én a magam részéről ezt az indítványt másnak, mint a zombori nem magyar ajkú polgárok politikai magatartását élesen elítélő nyilatkozatnak nem tekinthetném. Véleményem az, hogy a mely törvényhatóságok ezen kérdésben már állást foglaltak, a saját helyi nemzetiségi viszonyait veszik alapul és ezek szerint határozzák is. A mely törvényhatóság tehát Pozsony vármegyére ezen feliratát pártolja, azt azzal is dokumentálni akarja, hogy a területén lakó nem magyar ajkú polgártársainak politikai magaviseletével nincsen megelégedve és hogy ezek a hazafias szempontjából bizony sok kívánni valót hagynak hátra, míg ellenben a feliratot egyszerűen tudomásul vevők ezzel azt jelentik ki, annak adnak kifejezést, hogy a nemzetiségi törvény módosítására az ott lakó nemzetiségek politikai magatartása szempontjából nincs semmi szükség, azt kívánatosnak, üdvösnek nem tartják. Én legalább úgy fogom fel a felirat pártolására vagy annak egyszerűen tudomásul vételére irányuló határozatokat.

Ismételve tehát csak örömmel adhatok kifejezést, hogy eddig elé ezen feliratot itt e teremben senki sem pártolja és illetve hasonló szellemű felirat felterjesztésére eddig indítványt senki nem is terjesztett elő, mert az ilyen indítványt úgy kellene magyaroznunk, hogy ezzel sem többet sem kevesebbet nem akartak volna mondani, mint azt, hogy a szerbek hazaszeretetéhez kétség fér, tehát hogy a nemzetiségi törvény szigorítása helyes és üdvös, sőt hazafias cselekedet; már pedig ez nagyon, de nagyon fájna nekünk, mert az igaztalan vád a legjobban képes le-sujtani, a méltánytalan, meg nem érdemelt, teljesen alaptalan gyanúsítás legjobban képes a közügyek iránti érdeklődést, a közügyek iránt való lelkesedést lelohasztani, sőt egyenesen kiölni.

Hogy én hasonló szellemű felirat felterjesztését a leghatározatabban ellenzem, az nagyon természetes, mert fázom attól, hogy egy ilyen határozat képes lenne megbolygatni, sőt egyetlen tollvonással lerombolni azt, a min mi — úgy magyarok, mint szerbek már évtizedek óta ezen szent ügyhöz méltó lelkesedéssel fázunk és a mit — hála legyen úgy az egyik, mint a másik fél bölcsességének, önzetlenségének, előzékenységének, de mindenek fölött hazaszeretetének, el is értünk, hogy nem téve különbséget nemzetiség és vallásfelekezett között, mint ezen áldott hazának hű odaadó fiai igazi testvéreként együtt működünk a haza boldogítására és felvirágzására.

Egész életemben őszintén és nyilván szoktam beszélni, nincs okom, hogy most is teljes őszintén ne szóljak, nem vagyok politikus, sem diplomata, hogy egyet mondjak, mást tegyek.

Ki akarom itt a tekintetes törvényha-

tósági bizottság színe előtt jelenteni, hogy mi szerbek igen is szerbek voltunk, szerbek vagyunk és szerbek akarunk a jövőben is maradni, de egyetlen pillanatban sem fogjuk elfelejteni azt, mert azt elfelejtettünk nem szabad soha, hogy e hazának fiai vagyunk, nagyon is tudatában vagyunk és mindenkor leszünk is, hogy mint a magyar haza hű odaadó fiai, mivel tartozunk e hazának, a melyért élünk, és a melyért, ha eljönne az az idő — a mitől az Úr Isten óvjon meg bennünket mindnyájunkat, hogy halnunk kellene, még az utolsó csepp vértünket is feláldoznánk, boldog emlékeztető őseink példájára.

Meg akarom mondani még azt, hogy mi, zombori szerbek, magaviseletünket úgy irányítottuk, mint egy — hogy úgy fejezzem ki magamat, életcélnak tűztük ki, hogy országvilág előtt dokumentáljuk, hogy a jó szerb fogalma nem zárja ki a jó magyar hazafi fogalmát, hogy ez a kettő nagyon is és szépen összeegyeztethető, egymás mellett igen is összefér, sőt egymást kiegészíti.

Ha már most szó van a nemzetiségi egyenjogúságról szóló törvényről, legyen szabad az erre vonatkozó álláspontomat egész röviden jeleznem és kifejeztem.

Az 1868. évi 44. t. c. egy sarkalatos magyar alaptörvény, a mely nagyrészt éppen a magyar nemzeti államiség biztosítása szempontjából hozott. Ugyanis ezen törvényben van világosan kifejezve, ennek a törvénynek mintegy alapeszméje és legfőbb, legsarkalatosabb rendelkezése az, hogy Magyarországon csak egy egységes, oszthatlan politikai nemzet van, a magyar nemzet, ennek a hon minden polgára, bármely nemzetiséghez is tartozzék, egyenjogú tagja. Ezen egyenjogúságot a törvény világosan elismeri és egyedül az országban divatozó többféle nyelv hivatalos használatára nézve állít fel annyiban külön szabályokat, a mennyiben ezt az ország egysége, a kormányzat és közigazgatás gyakorlati lehetősége, valamint az igazság pontos kiszolgáltatása szükségessé s kívánatossá teszi.

Már most kérdem én, vajjon mi zombori nem magyar ajkú honpolgárok vétettünk-e valaha a törvény eme sarkalatos rendelkezése ellen, vajjon mi valaha is állást foglaltunk-e a politikai magyar nemzet egysége, integritása ellen? Feleletem, hogy nem. Sőt ellenkezőleg, mindig szóval, írásban, tettel, minden lehető alkalmat felhasználva azt bizonyítjuk, azt fejtegetjük, hogy a politikai magyar nemzet egységét köteleessége minden magyar állampolgárnak feltétlenül és minden recriminativ nélkül elismerni, a törvény eme rendelkezését minden magyar állampolgár köteles tiszteletben tartani, azt magunk is mindenkor megtartottuk és másokkal is megtartattuk, eme rendelkezésnek érvényt szereztünk. Már pedig, ha mi eme törvénynek a legsarkalatosabb rendelkezését tiszteletben tartjuk, ha a törvényben biztosított egyéb jogunkkal soha vissza nem élünk, akkor igazán semmi szükség arra, hogy Pozsony vármegyére ezen törvény módosítására irányuló feliratát pártoljuk.

Én a magam részéről tulajdonképen nem is tudom megérteni, mi lehet a célja a törvény módosítására irányuló mozgalomnak?

Vajjon az, a ki nem hazafiasan gondolkozik — ha egyáltalán olyan léteznék — vajjon mondom az azonnal a törvény módosításával, illetve szigorításával egy csapásra átváltozna tetőtől talpig korrekt hazafivá? Vajjon a hazaszeretetet írott törvény által

reá lehet valakire parancsolni, hát a szeretetet, gyűlöletet, egyáltalában az emberi érzelmeket lehet-e írott törvény által corrigálni? Bizonyára nem.

Miután tehát az esetleg nem hazafiasan gondolkozó embert ezen törvény szigorítása hazafiasa nem fogja úgy sem megtenni és miután másrészt ezen törvény módosítása illetve szigorítása a hazafias nemzetiségeket legszentebb érzelmében megsérteni képes, de mert az utóbbiaknak politikai magaviseletét tekintve, a módosításra és szigorításra különben sincs szükség, én ezen egész mozgalmat célra vezetőnek, opportunusnak nem tartom.

Alláspontom megerősítésére és támogatására még igen sok érvet tudnék felhozni, de miután ezen kérdésben már amúgy is volt több felszólalás, és mert örömmel látom, hogy a feliratot pártoló javaslat nem is tétetett, nem is akarom tovább türelmeteket kockára tenni.

Kérem Önöket, hogy ha szívükön hordozzák ezt a szép testvéri együttműködést és együttérzést, hogy ha azt akarják, hogy a szerbek a magyarokkal a jövőben is, mint eddig is, búban-bánatban, örömben, jóban-rosszban, valódi testvéreként osztozkodjanak, hogy ez a szép együttértés, mely már úgyszólván példabeszédszertté vált, még mindinkább fokozódjon és erősödjék, — vegyék egyszerűen tudomásul Pozsony vármegyének a nemzetiségi törvény módosítására irányuló feliratát.

Szemző István Latinovits Pálhoz és Latinovits Pál válasza.

— A zombori lóversenyek. —

Id. Szemző István a városunkban tartott lóverseny lefolyásáról a következő levelet intézte Latinovits Pál főispán a megyei gazdasági egyesület elnökéhez:

Méltóságos főispán ur!

Kedves barátom!

F. évi június hó 8-án hozzám intézett soraidban voltál szives — mint a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület elnöke — tudomásomra adni, hogy az egyesület ez évben is óhajtott lóversenyt rendezni és hogy a hármas bizottságot megalakította, amelybe újból kiküldött eugemet, mint elnököt, tagokul pedig dr. Molnár Károly országgyűlési képviselőt és Halm Ervint, Györgyovánszky György egyesületi titkár és Szalay Frigyes titkárhelyettes közreműködése mellett.

Ugyanezen értesítésedben felkértél és megbíztál, hogy a versenyek ideje és feltételei iránt határozzunk. — A megnevezett urak és én is ezen megbízást örömmel vettük. Az előző években, úgy most is ebbeli kívánságodat szivesen teljesítettem, mert meggyőződésem az, hogy az egyesület érdekét, a melynek elnöke vagy, őszintén és melegen szíveden viseled, természetes tehát, hogy készségesen segítkezem, illetve segítkeztünk neked és példának véten köteleességtudó dícséretes eljárásodat, mindenekfelett mi is a megyei gazdasági egyesület és a vármegye közönsége igaz érdekének szem előtt tartásával hoztuk mindenben határozatunkat, miért is mindent előzőleg kimerítően megvitattunk, behatóan tanulmányoztunk és mondhatom fáradságot sem kiméltünk.

Immár a versenyek lezajlottak. Hogy milyen volt az eredmény és vajjon felemelkedtek-e ezek az előző években megtartottak nivójára, annak fejtegetésével ezuttal Téged

untatni nincs szándokom, sőt jelentést is tenni feleslegesnek tartok és pedig azon egyszerű okból, mivel Te személyesen nézted meg azokat és úgy mint e megye és e város főispánja, valamint pedig mint az egyesület elnöke a viszonyokat jól ismered és így önönmagad legjobban vagy hivatva bírálatodat megalkotni.

Igaz! és a bizottság többi tagjainak nevében is merem kockáztatni, ha azt állítom, hogy igen örülnék, ha megelégedésedet vívtuk volna ki, de egytávol áll tőlem az is, hogy részrehajlóságot követeljek Tőled, következképpen határozottan mondhatom, hogy zokon sem vesszük, ha esetleg jobb eredményre számítottál légyen.

Ez alkalomból nem mulaszthatom el azt sem, hogy meg ne köszönjem neked azt, miszerint kegyes voltál halmozott teendőid közepette is saját titkárod és annak tevékenységét ügyünknek átengedni; ez szintén kézzel fogható bizonyítéka annak, mennyire érdekedben van, hogy az elnökleted alatt levő egyesület proszperáljon; intra parenthesis meg kell említenem tehát, hogy a buzgólkodás tekintetében nemcsak a többi urak, de ő is t. i. titkárod részéről a legnagyobb dicséretet kivívta magának, illetve kivívták maguknak.

A tiszteletdíjra befolyt összeget első sorban a tiszteletdíjra és egy csekélyebb díjra, mit a győztes lovas kapott, fordítottuk; ezen két díjat magad is megszemlélted; a második beérkezett ló tulajdonosának szintén a 200 koronát ebből kiadtuk. A még fennmaradt összeget a teljes elszámolás után bátor leszek neked átszarmaztatni, magától értetődően, hogy az adakozások ujságilag közölve — nyugtatva lesznek.

Vedd kérlek ujonnan kitüntetett figyelmédért hálás köszönetemet, illetőleg köszönetünket, maradván szívélyes üdvözlettel mint eddig is őszinte barátod Zombor, 1902. évi október hó 25-én, *Szemző István*.

Erre Latinovits Pál a következő választ írta id. Szemző Istvánnak:

Nagyságos ur!

Kedves barátom!

Megkaptam nagybecsű soraidat, a melyeket, mint a versenyintézőség elnöke, az ideai versenyek lezajlása után hozzám intézni szives voltál. A levélnek megírásával és a levél tartalmával irányomban tanusított figyelmédért őszinte köszönetet mondok.

Igazad van abban, hogy mint minden iránt, a mi ennek a megyének és városnak javát és haladását célozza, úgy a versenyek iránt is a legmelegebben érdeklődtem. Élénk figyelemmel kísértem az elnökleted alatt kitöltött teljhatalmu hármass bizottság, valamint a versenyintézőség minden intézkedését. S nem tres frázisként, hanem az igaz meggyőződésből folyólag mondhatom, hogy minden intézkedések a legteljesebb elismerésre érdemes, a mit különben a legfényesebben igazol a versenyeknek fényes és ritka szép eredménye.

Különösen kiemelendőnek tartom azt a gondosságot, a melylyel a feltételek összeállításánál a vármegye gazdaközönségére tekintettel voltatok. Ez a gondosság teljesen megfelel az én intencióimnak és — azt hiszem — a gazdasági egyesület intenciójának is. Mert hiszen első sorban az a célunk, hogy a vármegye gazdaközönségének rendeztünk versenyt s így igen helyesen, a feltételeket a mi lótenyésztésünk viszonyainak megfelelőleg kell megállapítani. Ekként módot nyújtunk

a mi tenyésztőinknek a versenyben való részvételre, de nem zárjuk ki az idegen hivatás-szerű versenyzőket sem, mert hiszen az eshetősegeket kiegyenlítettük.

Kedves kötelességet teljesítetek, a midőn a most említett gondosságtokért s általában a verseny érdekében kifejtett buzgóságtokért a gazdasági egyesület nevében legőszintébb köszönetem fejezem ki. Őszinte köszönettel tartozunk első sorban neked, a ki rendkívüli szakértelmeddel, őzvetlen lelkesedéssel és páratlan buzgalmaddal a versenyünket immár országoszerre ismertté és népszerűvé titted. Köszönettel tartozunk munkatársaidnak is, a kik buzgalmukkal téged lelkesen támogattak.

Őszinte tisztelettel kérlek, hogy a gazdasági egyesületet tartsd meg továbbra is nélkülözhetlen jóakaródban és lelkes támogatásodban.

Kiváló nagybecsülésed kifejezése mellett vagyok

őszinte híved és barátod

Latinovits Pál,

főispán,

mint a gazd. egy. elnöke.

Színház.

Csütörtökön bérletben megismételték Feld Matyinnak „**Kurucz Lába Mór a demokrata**” című énekes bohózatát, mely egy pillanatra sem tudta a közönség tetszését megüyni, noha a közreműködők mindent elkövettek a darab sikerének érdekében.

—e.

Bérletstűnet 1902. október 31-én „**A kereszt jelében**” Barrot Wilton után színre hozta Bohman Riegen, zenéjét írta Rose William. Komor dr. sikertűl fordításában elevenedett meg előttűnk a nagy lengyel írő halhatatlan alkotása a „*Quo Vadis*”. Természetesen csak annyiban, a mennyiben a színpadi technika engedí. Azok a korrajazok, melyeket Siénkiewitz mesteri tolla oly elevenen fest meg (Róma égése, vallatás, börtön, játékok, nagyrészt a lakomák is) itt színpalak mögött történnek. A dráma színszerűségét emeli, hogy a Quo Vadis közönséges Vinicius patriciusa helyett itt maga Róma prefektusa Marcus Superbus (Marcus a dölyfős) szerepel. Jelleme a Vinicius jelleme: makacs, törhetetlen római patricius, kit csak a keresztény isteni erő szelidíthet meg. Szerelme is szenvedélyes s keletkeztekor búja csaknem állatias, azonban nemcsak minden csepp vérét ejti lázba, hanem eltűlti egész lelkét is, mely így fogékonyvá lesz a keresztény eszmék befogadására. Amint lelke nemesedik, úgy tisztul szerelme; végre a kereszttségben újjászültetve Isten és emberek előtt nőtl veszi Merciat és így lépnek be egymást átölve Neró arénájába, várva e földön a megváltó martyrhalált, a tulvilágon az örök életet, az örök üdvöt. Marcus Superbusnak ezt a nehéz szerepét igyekezett Somlay eljátszani. Alakításának azon részei nem sikerűltek, melyekben a feltétlen hatalmu prefektust kellett volna játszania. A tógával bänni nem tud. Játékának sikerűltebb részei voltak azok, melyekben lelkének jobb érzései feltámadnak és ő kinos vergődés közepett, szinte őszitűnszerűleg fordul vilárosságért a názáretbeli mesterhez.

Mercianak a szerző nem egészen jó szerepet csinált. Azt a benyomást nyerjük, hogy Mercia minden átmenet nélkül, mihelyt neki Marcus házasságot ígér, azonnal fűllig szerelmes lesz a prefektusba, akárcsak egy mai korbelti kis lány, a ki egy miniszter

kezét nem utasítja vissza. Szerencsénkre Kondrát Ilona tökéletes szemjátékával s csak féllig kifejtett ellenállásával megértette velűnk, hogy mihelyt ez az ember keresztény lesz, akkor nem fogja többé visszafojthatni ébredő szerelmét.

Neró idejében a római patricius nőknek már csak a függetlenségűk van meg, a rideg erkölcsösség, szeméremérzet azonban, mely a köztársaság matronáit fenségesekké tette, a császári orgiák idejében már nincs sehol. Ilyen, önmagával szabadon rendelkező, szépségében elbizakodott, leplezetlenül szeretni vágyó római dehnőt kifogástalan precízitással, a legapróbb részletekre is kiterjedő figyelemmel mutatott be Kresz Irma Berenice szerepében. Megjegyzem itt mellesleg, hogy Kresz Irmának és Mezeinek, ki Neró császárt sikerűlt alakításával igazán megszemélyesítette, — elvitázhatatlan érdeműk a többiek felett, hogy szerepüket tudták. Az ilyen ritka érdemet hangsúlyoznom kell.

Szende Bella (Stephanus) is elismerést érdemel és meg is kapta alakításáért.

Hanem valami végtelen gyarló volt a szegény keresztények éneke, igazán csak az Isten őrizte őket, hogy bele nem sűltek.

Ilyen előadásoknál a korhűsége is adunk valamit s azért felemlítem, hogy a római katonák Neró idejében is jobb oldalukon viselték a kardjukat; továbbá tóga nélkül, mint Tigellinus, Licinius tették, épen úgy nem lehetett a Caesar előtt megjelenni, a mint pl. manapság nem mehet senki udvari ebédre — ingujjban. A római közönséges polgárt is kísérté legalább egy rabszolga, megfoghatatlan tehát, hogy Markus prefektus egyedűl merészkedik abba a sötét külvárosba menni, hol a keresztények gyűllekeznek s nagyvitűtl egyes-egyedűl szétveri Tigellinus és Licinius mésszarló, vad csapatait.

b—.

Szombaton telt ház előtt megismételték „**A kereszt jelében**” című korrajzot. Az előadás lefolyását illetőleg utalok a premiérről szóló beszámolásra.

—e.

Vasárnap délután „**A zsidó honvéd**” népszínműben jól játszottak Kresz Irma (Eszter), Mezei (Steinberger bankár) és Ágotai (Durst Icig honvéd). Kevésbé jól Keleti Juliska (Marcsa szobaleány), Kondrát Ilona (Laura) és Bozóky (Anna asszony).

Mint rendesen, most is nagy batást értek el Barát Ilona és Saszlovszky Juliska toborzó táncukkal.

Félhivatalos értesűlés szerint legközelebb mutogatni fognak egy olyan színházi zenekart, a melyik még nem tudja a „*Rózsabimbót*” játszani.

Este a Géczy népszerű népszínműve a „**Gyimesi vadvirág**”. — Csongory M. (Magdolna) nem teszi azt a hatást, amit operettekben Keleti Juliska (Mária) éneke a színpalak mögött, játéka nyílt színen egy kicsit nem sikerűlt. Somlay (Imre) is jól játszott, de igazán elemében Csáky Ferenc (Fabián Gyurka) volt, mély érzéssel, érző lélekkel énekelte el dalait úgy annyira, hogy a zenekísérétről csaknem megfeledkezett. Sikertűlt mulattató triász volt a Csura család (Ágotai, Latabárné, Gabányi).

b—.

Heti műsor. Kedden „*Postás fiu és a luga*”. Szerdán „*Három testőr*”. Csütörtökön „*Kis alamuszi*”. Pénteken „*Örnagy ur*”. Szombaton B. A. L. E. K.

H i r e k.

Személyi hír. Dr. Gozdu Elek a zombori kir. törvényszék elnöke hazatért szabadságáról és elfoglalta hivatalát.

Katonai kitüntetés. A király őfelsége a szabadkai 6. m. kir. honvédsereg ezred kőrőseinek, Morvay Istvánnak az érdemkeresztet adományozta. Csath Lajos honvédsereg ezredes vasárnap délelőtt tüzte fel a diszben felállított legénység előtt a kitértetett keblére a királyi elismerés jelét lelkesítő beszéd kíséretében. Az ezredes és a tisztek kezét fogták a derék ezredkőrőssel.

Kinevezés. Őfelsége a király Biliczky Lajos honvédbadapród tiszthelyettesét hadnaggyá nevezte ki a szabadkai 6. honvédsereg ezred itteni zászlóaljához.

Katonai kinevezések. A király őfelsége a szabadkai 6. m. kir. honvédsereg ezrednél: Rancendorf Gyula századost zászlóaljparancsnokká és Paczolyai Jenő másodosztályú századost első osztályú századossá léptette elő. Kinevezte továbbá: Lenhardt Gyula főbadnagyt századossá, Bilitz Lajos, Czurda Ernő, Péter Ferenc és Rajháty Laszlo tiszthelyetteseket hadnaggyokká.

Új plébánosok. A kalocsa-bácsi érseki hatóság Mladoniczky Vince esperest, bácsujfalusi plébánost Bács Kulára, Flach István újvidéki szent-rókus káplánt pedig Priglevica-Szt-Ivánra plébánosokká kinevezte.

Egyházi hír. Flach István újvidéki szent-rókus káplán helyére Katona István újvidéki káplán, ennek helyére Tillinger Ferenc káplán Apatinból, Leh Mátyás káplán pedig Kolluthról Apatinba áthelyeztettek. Ebenhardt Péter ujmisés Kolluthra neveztetett ki.

Sportegyleti alapító tagok. Ifj. Szemző Gyula és Szemző Dezső a zombori sportegylet alapító tagjai sorába léptek.

Áthelyezés. Mezey Imre újvidéki főszolgabíró Rex Eduárd ó-kéri és Farkas József új-sodóvi rendőrvezetőket a szolgálat érdekében kölcsönösen áthelyezte.

A temetők ünnepe. A sírok a halottak és mindszent napján várták az ő vendégeiket. Ez az ő napjuk, a néma embereké, a kiket szerettünk és a kik minket is szerettek. A hogy fölvirrad Mindenszentek ünnepére, megmozdul a város és külsőre majdnem pompásan, de a szívekben elérzékenytlenséggel és bánattal minden ember kimegy a nagy kertbe, a hol mindenkit vár a hant a hátán pusztuló füvel, száradó harasztal és arra leteszi a színes, illatos koszorukat. És imát mond és sir egy verset, talán nem is a halottat, hanem maga magát siratva. Mert nem mindig azok a szánandók, a kik örökre elpihenhettek, hanem mi, árván itt maradtunk, a kik a kűzködés folytatására ítéltünk. Szörnyű az, egy szál koporsóban gondtalanul fektetni és mégis jó, főlegben nagyszerű tudat, hogy a szenvedéseknek egyszer csak okvetlenül eljön a vége. Rideg dolog fektetni egy nagy érzéketlen kő alatt, vagy egy kicsiny, összetakolt fakereszt alatt. És nincs vigasztalóbb ennél: nem tudni a földről, a föld bajairól, a megélhetés roppant nehézségéről, az emberek rosszaságáról és irigységéről. De a temetői elmélkedésnél nagyobb értékű e szent napok hangulata, a mely talán a levegőből, talán az őszi nap szelid ragyogásából, de talán sok-sok sir látásán elfogta a szíveket. A hosszú karavánt, a mely kivonult a maga halottjához, egészen elfogta ez a vigasztaló szomorúság és jutott idő ama hantokhoz, a melyek alatt azok nyugszanak, a kiket a vérség köteléke nem fűzött szorosabbra hozzánk, de a kik azért mégis tettek értünk sok jót és hasznosat, talán sokat is tettek, talán meg is haltak azért, hogy nekünk könnyebb, kedvesebb, jobb, szabadabb legyen élni.

Dalestély. A zombori kaszinó egy-leti dalárda, városunknak a magyar dal és zene szolgálatában álló előkelő egyesülete folyó évi november hó 5 én a polgári kaszinó egy-let termeiben tartja harmadik alapszabályszerű dalestélyét. A kiváló gonddal összeállított szép műsor a következő: Erkel, Takarodó. Férfikar. Zongorán kíséri Marschall

Béla úr. Flotow, Kettős dal a „Stradella“ c. operából. Előadják Major József és Marschall Béla urak; zongorán kíséri Blumenthal Károly úr. Liszt F., Fauszt-Keringő. Zongorán előadja Sikray Kollmár Imre úr. Horváth A. dr., Magyar Népdalok. Férfikar. Zombori kü-
lönlegességek. Ekes rigmusukban megénekli Benkő István dr. úr. A kaszinóban. Férfikar. Kezdeté esti 8 órakor. Belépő jegyek egy koronáért Sztrilich Zsigmond kereskedésében előre, vagy este a pénztárnál válthatók. Pártoló tagok belépő jegyétl a tagsági jegy harmadik szelvénye szolgál.

Kérelmek Zombor város áldozatkész közönségéhez A zombori magyar nőegylet, mint eddig is, a téli idő beálltával gondoskodni óhajtván a szegény-sorsu gyermekek felruházásáról, kéri a nemeszívű közönséget, hogy bármily csekély adakozással a nemes célra áldozni sziveskedjék. Az adományok id. Mihályi Jánosné urnóhoz, a magyar jótékony nőegylet elnökéhez küldendők, a ki azokat annak idején hirlapilag fogja nyújtani.

A zombori filharmónikusok választmánya az egyesület feloszlására közgyűlést hirdetett és azt vasárnap d. e. 11 órakor szándékolta megtartani. A közgyűlés iránt igen csekély érdeklődés mutatkozott, miután az egyesület számos tagjai közül csak a következők jelentek meg: dr. Dauninger Ádám, dr. Drakulits Pál, dr. Bugarszky Koszta, dr. Konyovits Dávid, dr. Atföldy Árpád, Styrum Mór, dr. Linczinger Gyula, Spitzer Sándor és Trischler Károly. Paul Kálmán igazgató kijelenti, hogy miután az egyesület feloszlását kimondó határozat érvényességéhez az egyesület alapszabályai szerint a tagok egy harmad részének jelenléte és szavazása szükséges és most csak tíz tag van jelen, a közgyűlés meg nem tartható. Ezzel a jelen voltak eltávoztak. Mi ezen kérdésben a filharmóniai társulat közgyűlésének határozata előtt állást foglalni nem akarunk. Az ügy kritikai méltatását ezen határozat hozatala után tartjuk fenn már csak azért is, mert nem akarunk semmi tekintetben sem elébe vágni a város által kiküldött bizottság működésének.

Császkai érsek jótékonyasága. Császkai György a jótékonyaság gyakorlásában kifogyhatlan áldott lelkű kalocsai érsek Filipova községének előtte tisztelgő küldöttségének azt az ígéretet tette, hogy a Filipován építendő apáca zárda költségeihez 20,000 koronával hozzájárul.

Régészeti kutatások. Latinovits Géza a történelmi társulat alelnöke október havi körutja alkalmával Bács és Vajszka községek közt egy tumulus sírmezőt fedezett fel. Ezen rendkívül érdekes ősrégészeti telep átkutatására Roediger Lajos muzeumőr, Cziráky Gyula gombosi s. lelkész és dr. Tumbász István vaskői plébános kérte fel. A kutatások serényen folynak és amint a jelek mutatják, a tumulus temető a kelta korból származik.

Adományok. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat muzeumát újabban gyarapították adományaikkal: Latinovits Géza a B.-B. v. t. t. alelnöke. 1. 6 drb hollandiai ezüst 10 centes v. p. 2. 1 drb hollandiai bronz 2 1/2 centes. 3. 12 drb hollandiai bronz 1 centes. 4. 2 drb hollandiai bronz 1/2 centes. 5. József nádor bronz emlékére. — Muzeumok országos főfelügyelősege. 1. Az Osztr.-Magyar monarchia irásban és képben című műből: Magyarország VII és VIII. kötetei. 2. Magyar Minerva 2-ik kötete. — Nagy Lajos tanító Ada. 1 drb vascákany. — Nagy Gábor IV. g. o. t. Zombor. Kossuth L. 100-ik születésnapja fordulójára emlékére vert bronz érem. — Palásthy Ödön IV. g. o. t. Zombor. Kossuth L. 100 ik születésnapja fordulójára emlékére vert bronz érem. — Posfai János apatin-telepi áll. isk. tanító. 1. Bur János juhász pásztor költeményei. 2. Összarvas álkapocs kövesedve. — Potz Antal gimn. VII. o. t. Zombor. 2 drb magyar ezüst érem a sztanisicsi leletből. — Puresics Miksa főgimn. isk. szolga Zombor. 1. 1 drb régi pecsétnyomó. 2. 1 drb római bronz érem. — Rácz Soma főg. tanár Zombor. Hentaller L. Kossuth

Lajos. 1802—1902. című füzete. — Radics-vits Sándor ny. törv. irodaigazg. Zombor. 1 drb „Fringia“ kard, újabb markolattal. — Resch Ferenc vaskereskedő Hódásgh. 1. 1 drb római bronz érem (melltűnek készítve). 2. 1 drb osztr. ezüst v. p. 3. 1 drb magyar ezüst v. p. — Resch József kereskedő Bács. 1. 2 drb római bronz érem. 2. 2 drb osztrák ezüst érem. 3. 1 drb lengyel ezüst érem. 4. 1 drb magyar ezüst érem. 5. 1 drb egyházi ezüst érem. 6. 8 drb újabb osztrák réz érem. — Resch Ignác r. kath. hitoktató Zombor. 1 drb osztrák réz v. p. — Roediger Lajos muzeumőr. 1. Zsák J. Adolf. Ki ténitette meg Pázmány Pétert? 2. Kossuth L. 100. évford. tüneménye alkalmával használt kokárda. — Rovákovits Antal keresk. s. Zombor. Bem-Petőfi emlékérem 1899 ből. — Sauerborn Károly b. monostorszegi szállásán levő kőkorszaki telepről agyagedény cserepek. — Scheib Károly VIII. g. o. t. Zombor. 1. 6 drb római bronz érem. 2. 2 drb osztr. ezüst érem. 3. 2 drb orosz réz érem. 4. 6 darab újabbkori osztr. réz érem. 5. 1 drb egyházi sárgaréz érem. — Stefanovits Branislav I. g. o. t. Zombor. 1 drb emlékérem az 1848—49-ik szabadságharc emlékére, sárgarézéből. — Strasser Géza VII. g. o. t. 2 drb osztr. réz v. p. — Ifj. Szathmáry József VII. g. o. t. Vaskut. A vaskuti földvár és tumulusok tér-rajzának másolata. — Teltsch Imre I. g. o. t. Zombor. 1. 2 drb római bronz érem. 2. 1 drb Mária T.-féle osztr. ezüst huszas. 3. 1 drb Joh. Casmér-féle lengyel ezüst garas. 4. XIV. Lajos-féle francia ezüst érem. 5. 1 drb páduai szt. Antal sárgaréz érem. 6. 2 drb újabbkori osztr. ezüst v. p. 7. 16 drb újabb osztr. réz v. p. 8. 2 drb 1848-as magy. réz v. p. (Folyt. köv.) Az dományokért a társulat nevében szíves köszönetet mond Roediger Lajos muzeumőr.

Elvi jelentőségű határozat. Elvi jelentőségű és nagy fontosságú határozatot hozott a közigazgatási bíróság a gazdának cselédjeikkel szemben, ezek betegsége alkalmával fennálló kötelezettségre vonatkozólag. Egy konkrét esetben ugyanis kimondotta, hogy a gazda cselédje után minden esetben tartozik a kórházi költségeket 30 napon át fizetni. Fennálló tehát a gazdának ezen kötelezettsége még akkor is, ha cselédjét a kórházba szállítást megelőzőleg már a lakásán gyógyította és pedig tekintet nélkül arra, hogy az otthon való gyógykezelés mennyi időt vett igénybe. Ez elvi jelentőségű határozatot a közigazgatási bíróság azzal indokolja, hogy az 1898. évi 21. t. c. 5. §-a a gazdát a kórházi költség viselésére kötelezi. Nem tekinthető tehát e kötelezettség teljesítésnek e határozat szerint az a körülmény, hogy az illető cseléd már megelőzőleg rendes orvosi ápolásban részesült, de nem kórházi ápolásban. Ez a határozat is nagy mértékben ösztönzi a gazdákat arra, hogy cselédjeiket minél előbb beirattassák az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztárba, mert ez esetben akár saját lakásukon, akár a kórházban ápolatták cselédjeiket, a felmerült költségeket csak előlegezniük kell, mert a pénztár, ha a cselédet nem a gazda hibájából érte a baleset, ezen költségeket mindenkor megtéríti. Saját magán segít tehát a gazda, a ki cselédjeit a munkáspénztárnál biztosítja.

Beírások a munkáspénztárba. Rohamosan növekszik azoknak a száma, a kik sietnek biztosítani maguk számára a munkáspénztár áldásait. Nagy arányu mozgalom indult meg a vidéken azon célból, hogy az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztárt alkalma legyen megismerni minden szegény embernek, s hogy ily módon senkise maradjon tájékozatlanul ezen nemes emberbaráti intézményt illetőleg és senkise legyen megfosztva annak támogatásától tájékoztatásága miatt. Naponként vesszük a hirt az ország minden részéből, hogy minden valamire való községben értekezletet tartanak a munkáspénztár ismertetése céljából.

Petrováci hetivásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Petrovácon péntekre eső hetivásárra juh- és sertés is felhajtható legyen.

untatni nincs szándokom, sőt jelentést is tenni feleslegesnek tartok és pedig azon egyszerű okból, mivel Te személyesen nézted meg azokat és úgy mint a megye és a város főispánja, valamint pedig mint az egyesület elnöke a viszonyokat jól ismered és így önönmagad legjobban vagy hivatta bírálatodat megalkotni.

Igaz! és a bizottság többi tagjainak nevében is merem kockáztatni, ha azt állítom, hogy igen örülnék, ha megelégedésedet vívtuk volna ki, de egytől távol áll tőlem az is, hogy részrehajlóságot követeljek Tőled, következésképpen határozottan mondhatom, hogy zokon sem vesszük, ha esetleg jobb eredményre számítottál légyen.

Ez alkalomból nem mulaszthatom el azt sem, hogy meg ne köszönjem neked azt, miszerint kegyes voltál halmozott teendőid közepette is saját titkárodat és annak tevékenységét úgytnak átengedni; ez szintén kézzel fogható bizonyítéka annak, mennyire érdekedben van, hogy az elnökléted alatt levő egyesület proszperáljon; intra parenthesis meg kell említenem tehát, hogy a buzgólkodás tekintetében nemcsak a többi urak, de ő is t. i. titkárod részéről a legnagyobb dicsőretet kivívta magának, illetve kivívták maguknak.

A tiszteletdíjra befolyt összeget első sorban a tiszteletdíjra és egy csekélyebb díjra, mit a győztes lovas kapott, fordítottuk; ezen két díjat magad is megszemlélted; a második beérkezett ló tulajdonosának szintén a 200 koronát ebből kiadtuk. A még fennmaradt összeget a teljes elszámolás után bátor leszek neked átszámaztatni, magától értetődően, hogy az adakozások újságilag közölve — nyugtatva lesznek.

Vedd kérlek ujonnan kinttintető figyelmédért hálás köszönetemet, illetőleg köszönetünket, maradván szívélyes üdvözléssel mint eddig is őszinte barátod Zombor, 1902. évi október hó 25-én, *Szemző István*.

Erre Latinovits Pál a következő választ írta id. Szemző Istvánnak:

Nagyságos ur!

Kedves barátom!

Megkaptam nagybecsű soraidat, a melyeket, mint a versenyintézőség elnöke, az idej versenyek lezajlása után hozzáam intézni szíves voltál. A levélnek megírásával és a levél tartalmával irányomban tanúsított figyelmédért őszinte köszönetet mondok.

Igazad van abban, hogy mint minden iránt, a mi ennek a megyének és városnak javát és haladását célozza, úgy a versenyek iránt is a legmelegebben érdeklődtem. Élénk figyelemmel kísértem az elnökléted alatt kiküldött teljhatalmu hármass bizottság, valamint a versenyintézőség minden intézkedését. S nem tres frázisként, hanem az igaz meggyőződésből folyólag mondhatom, hogy minden intézkedések a legteltjesebb elismerésre érdemes, a mit különben a legfényesebben igazol a versenyeknek fényes és ritka szép eredménye.

Különösen kiemelendőnek tartom azt a gondosságot, a melylyel a feltételek összeállításánál a vármegye gazdaközönségére tekintettel voltatok. Ez a gondosság teljesen megfelel az én intencióimnak és — azt hiszem — a gazdasági egyesület intenciójának is. Mert hiszen első sorban az a célunk, hogy a vármegye gazdaközönségének rendezzünk versenyt s így igen helyesen, a feltételeket a mi létezésünk viszonyainak megfelelőleg kell megállapítani. Ekként módot nyújtunk

a mi tényésztőinknek a versenyben való részvételre, de nem zárjuk ki az idegen bivatás-szerű versenyzőket sem, mert hiszen az eshetőségeket kiegyenlítettük.

Kedves kötelességet teljesítek, a midőn a most említett gondosságokért s általában a verseny érdekében kifejtett buzgóságokért a gazdasági egyesület nevében legőszintébb köszönetem fejezem ki. Őszinte köszönettel tartozunk első sorban neked, a ki rendkívüli szakértelmeiddel, önzetlen lelkesedéssel és páratlan buzgalmaddal a versenyeket immár országsszerte ismertté és népszerűvé titted. Köszönettel tartozunk munkatársaidnak is, a kik buzgalmukkal téged lelkesen támogattak.

Őszinte tisztelettel kérlek, hogy a gazdasági egyesületet tartsd meg továbbra is nélkülözhetlen jóakaródban és lelkes támogatásodban.

Kiváló nagyrabecstülésem kifejezése mellett vagyok

őszinte hived és barátod

Latinovits Pál,

főispán,

mint a gazd. egy. elnöke.

Színház.

Csüttörtökön bérletben megismételték Feld Matyinnak „**Kurucz Lába Mór a demokrata**“ című énekes bohózatát, mely egy pillanatra sem tudta a közönség tetszését meggyerni, noha a közreműködők mindent elkövettek a darab sikerének érdekében.

—e.

Bérletszűnet 1902. október 31-én „**A kereszt jelében**“ Barrot Wilton után színre hozta Bobrman Riegen, zenéjét írta Rose William. Komor dr. sikertült fordításában elevenedett meg előttünk a nagy lengyel író halhatatlan alkotása a „Quo Vadis“. Természetesen csak annyiban, a mennyiben a színpadi teknika engedí. Azok a korrajazok, melyeket Sienkiewitz mesteri tolla oly elevenen fest meg (Róma égése, vallatás, börtön, játékok, nagyrészt a lakomák is) itt színpalak mögött történnek. A dráma színszerűségét emeli, hogy a Quo Vadis közönséges Vinicius patriciusa helyett itt maga Róma prefektusa Marcus Superbus (Marcus a dölyfös) szerepel. Jelleme a Vinicius jelleme: makacs, törhetetlen római patricius, kit csak a keresztény isteni erő szelidíthet meg. Szerelme is szenvedélyes s keletkeztekor búja csaknem állatias, azonban nemcsak minden csepp vérét ejti lábba, hanem eltölti egész lelkét is, mely így fogékonyvá lesz a keresztény eszmék befogadására. Amint lelke nemesedik, ugy tisztul szerelme; végre a keresztységben újjászületve Isten és emberek előtt nőül veszi Merciat és így lépnek be egymást átölve Neró arénájába, várva e földön a megváltó martyrbalált, a tulvilágon az örök életet, az örök üdvöt. Marcus Superbusnak ezt a nehéz szerepét igyekezett Somlay eljátszani. Alakításának azon részei nem sikerültek, melyekben a feltétlen hatalmu prefektust kellett volna játszania. A tógával bánni nem tud. Játékának sikerültebb részei voltak azok, melyekben lelkének jobb érzései feltámadnak és ő kínos vergődés közepett, szinte őszintészerűleg fordul viláosságért a názáretbeli mesterhez.

Mercianak a szerző nem egészen jó szerepet csinált. Azt a benyomást nyerjük, hogy Mercia minden átmenet nélkül, mihelyt neki Marcus házasságot ígér, azonnal fülíg szerelmes lesz a prefektusba, akárcsak egy mai korbéli kis lány, a ki egy miniszter

kezét nem utasítja vissza. Szerencsénkre Kondrát Ilona tökéletes szemjátékával s csak félig kifejtett ellenállásával megértette velünk, hogy mihelyt ez az ember keresztény lesz, akkor nem fogja többé visszafojthatni ébredő szerelmét.

Neró idejében a római patricius nőknek már csak a függetlenségük van meg, a rideg erkölcsösség, szeméremzet azonban, mely a köztársaság matronáit fenségessékké tette, a császári orgiák idejében már nincs sehol. Ilyen, önmagával szabadon rendelkező, szépségében elbizakodott, leplezetlenül szeretni vágyó római delnőt kifogástalan precizitással, a legapróbb részletekre is kiterjedő figyelemmel mutatott be Kresz Irma Berenico szerepében. Megjegyzem itt melleleg, hogy Kresz Irmának és Mezeinek, ki Neró császárt sikerült alakítással igazán megszemélyesítette, — elvitázhatatlan érdemük a többiek felett, hogy szerepüket tudták. Az ilyen ritka érdemet hangsúlyoznom kell.

Szende Bella (Stephanus) is elismerést érdemel és meg is kapta alakításáért.

Hanem valami végtelen gyarló volt a szegény keresztények éneke, igazán csak az Isten őrizte őket, hogy bele nem stültek.

Ilyen előadásoknál a korhűsre is adunk valamit s azért felemlitem, hogy a római katonák Neró idejében is jobb oldalukon viselték a kardjukat; továbbá tóga nélkül, mint Tigellinus, Licinius tették, épen ugy nem lehetett a Caesar előtt megjelenni, a mint pl. manapság nem mehet senki udvari ebédre — ingujjban. A római közönséges polgárt is kísérté legalább egy rabszolga, megfoghatatlan tehát, hogy Markus prefektus egyedül merészkedik abba a sötét külvárosba menni, hol a keresztények gyülekeznek s nagyvitétül egyes-egyedül szétveri Tigellinus és Licinius mérszárló, vad csapatait.

b—

Szombaton telt ház előtt megismételték „**A kereszt jelében**“ című korrajzot. Az előadás lefolyását illetőleg utalok a premiérről szóló beszámolóra.

—e.

Vasárnap délután „**A zsidó honvéd**“ népszínműben jól játszottak Kresz Irma (Eszter), Mezei (Steinberger bankár) és Ágotai (Durst Icig honvéd). Kevésbé jól Keleti Juliska (Marcsa szobaleány), Kondrát Ilona (Laura) és Bozóky (Anna asszony).

Mint rendezes, most is nagy batást értek el Barát Ilona és Saszlovsky Juliska toborzó táncukkal.

Félhivatalos értesítés szerint legközelebb mutogatni fognak egy olyan színházi zenekart, a melyik még nem tudja a „Rózsabimbót“ játszani.

Este a Géczy népszerű népszínműve a „**Gyimesi vadvirág**“. — Csongory M. (Magdolna) nem teszi azt a hatást, amit operettekben Kelety Juliska (Mária) éneke a színpalak mögött, játéka nyílt színen egy kicsit nem sikerült. Somlay (Imre) is jól játszott, de igazán elemében Csáky Ferenc (Fábián Gyurka) volt, mély érzéssel, érző lélekkel énekelte el dalait ugy annyira, hogy a zenekísérről csaknem megfeledkezett. Sikertült mulattató triász volt a Csura-család (Ágotai, Latabárné, Gabányi).

b—

*
Heti műsor. Kedden „Postás fiu és a huga“. Szerdán „Három testőr“. Csüttörtökön „Kis alamuszi“. Pénteken „Örnagy ur“. Szombaton B. A. L. E. K.

H i r e k.

Személyi hir. Dr. Gozdu Elek a zombori kir. törvényszék elnöke hazatért szabadságáról és elfoglalta hivatalát.

Katonai kitüntetés. A király öfelsége a szabadkai 6. m. kir. honvédegyezred kurtósának, Morvay Istvánnak az érdemkeresztet adományozta. Csath Lajos honvédegyezredes vasárnap délelőtt tűzte fel a díszben felállított legénység előtt a kitüntetett keblére a királyi elismerés jelét lelkesítő beszéd kíséretében. Az ezredes és a tisztek kezet fogtak a derék ezredkurtóssal.

Kinevezés. Öfelsége a király Biliczky Lajos honvédbadapród tiszthelyettest hadnaggyá nevezte ki a szabadkai 6. honvédegyezred itteni zászlóaljához.

Katonai kinevezések. A király öfelsége a szabadkai 6. m. kir. honvédegyezrednél: Rancendorf Gyula századost zászlóaljparancsnokká és Paczolyai Jenő másodosztályú századost első osztályú századossá léptette elő. Kinevezte továbbá: Lenhardt Gyula főhadnagyot századossá, Bilitz Lajos, Czurda Ernő, Péter Ferenc és Rajháty László tiszthelyetteseket hadnaggyokká.

Új plébánosok. A kalocsa-bácsi érseki hatóság Mladoniczky Vince esperest, bácsujfalusi plébánost Bács Kulára, Flach István ujvidéki szent-rókusai káplánt pedig Priglevica-Szt-Ivána plébánosokká kinevezte.

Egyházi hir. Flach István ujvidéki szent-rókusai káplán helyére Katona István ujvidéki káplán, ennek helyére Tillinger Ferenc káplán Apatinból, Leh Mátyás káplán pedig Kolluthról Apatinba áthelyeztettek. Ebenhardt Péter ujmisés Kolluthra neveztetett ki.

Sportegyleti alapító tagok. Ifj. Szemző Gyula és Szemző Dezső a zombori sportegylet alapító tagjai sorába léptek.

Áthelyezés. Mezey Imre ujvidéki főszolgabíró Rex Eduárd ó-kéri és Farkas József új-sóvéi rendőrvezetőket a szolgálat érdekében kölcsönösen áthelyezte.

A temetők ünnepe. A sirok a halottak és mindszent napján várták az ő vendégeiket. Ez az ő napjuk, a néma embereké, a kiket szerettünk és a kik minket is szerettek. A hogy fölvirrad Mindenszentek ünnepére, megmozdul a város és külsőre majdnem pompásan, de a szívekben elterjedt nyitlansággal és bánattal minden ember kimegy a nagy kertbe, a hol mindenkit vár a hant a hátán pusztuló fűvel, száradó barasztal és arra leteszi a színes, illatos koszorukat. És imát mond és sir egy verset, talán nem is a halottat, hanem maga magát siratva. Mert nem mindig azok a szánandók, a kik örökre elpihenhettek, hanem mi, árván itt maradtunk, a kik a küzködés folytatására íteltünk. Szörnyű az, egy szál koporsóban gondtalanul fektetni és mégis jó, fölemelő nagyszerű tudat, hogy a szenvedéseknek egyszer csak okvetlenül eljön a vége. Rideg dolog fektetni egy nagy érzéketlen kő alatt, vagy egy kicsiny, összetakolt fakereszt alatt. És nincs vigasztalóbb ennél: nem tudni a földről, a föld bajairól, a megélhetés roppant nehézségéről, az emberek rosszaságáról és irigységéről. De a temetői elmélkedésnél nagyobb értékű e szent napok hangulata, a mely talán a levegőből, talán az őszi nap szelid ragyogásából, de talán sok-sok sir látásán elfogta a szíveket. A hosszú karavánt, a mely kivonult a maga halottjához, egészen elfogta ez a vigasztaló szomorúság és jutott idő ama hantokhoz, a melyek alatt azok nyugszanak, a kiket a vérség köteleke nem fűzött szorosabbra hozzánk, de a kik azért mégis tettek értünk sok jót és hasznosat, talán sokat is tettek, talán meg is haltak azért, hogy nekünk könnyebb, kedvesebb, jobb, szabadabb legyen élni.

Dalestély. A zombori kaszinó egy-leti dalárda, városunknak a magyar dal és zene szolgálatában álló előkelő egyesülete folyó évi november hó 5-én a polgári kaszinó egy-let termeiben tartja harmadik alapszabályszerű dalestélyét. A kiváló gonddal összeállított szép műsor a következő: Erkel, Takarodó. Férfikar. Zongorán kíséri Marschall

Béla úr. Flotow, Kettős dal a „Stradella” c. operából. Előadják Major József és Marschall Béla urak; zongorán kíséri Blumenthal Károly úr. Liszt F., Fauszt-Keringő. Zongorán előadja Sikray Kollmár Imre úr. Horváth A. dr., Magyar Népdalok. Férfikar. Zombori különlegességek. Ekes rigmusukban megénekli Benkő István dr. úr. A kaszinóban. Férfikar. Kezdeté esti 8 óraker. Belépő jegyek egy koronáért Sztrilich Zsigmond kereskedésében előre, vagy este a pénztárnál válthatók. Pártoló tagok belépő jegyűl a tagsági jegy harmadik szelvénye szolgál.

Kérelem Zombor város áldozatkész közönségéhez. A zombori magyar nőegylet, mint eddig is, a téli idő beálltával gondoskodni óhajtván a szegény-sorsu gyermekek felruházásáról, kéri a nemeszívű közönséget, hogy bármily csekély adakozással a nemes célra áldozni sziveskedjék. Az adományok id. Mihályi Jánosné urnőhez, a magyar jótékony nőegylet elnökéhez küldendők, a ki azokat annak idején hirlapilag fogja nyugtázni.

A zombori filharmónikusok választmánya az egyesület feloszlására közgyűlést hirdetett és azt vasárnap d. e. 11 óraker szándékolta megtartani. A közgyűlés iránt igen csekély érdeklődés mutatkozott, miután az egyesület számos tagjai közül csak a következők jelentek meg: dr. Dauninger Ádám, dr. Drakulits Pál, dr. Bugarszky Koszta, dr. Konyovits Dávid, dr. Átföldy Árpád, Styrum Mór, dr. Linczinger Gyula, Spitzer Sándor és Trischler Károly. Paul Kálmán igazgató kijelenti, hogy miután az egyesület feloszlását kimondó határozat érvényességéhez az egyesület alapszabályai szerint a tagok egy harmad részének jelenléte és szavazása szükséges és most csak tíz tag van jelen, a közgyűlés meg nem tartható. Ezzel a jelen voltak eltávoztak. Mi ezen kérdésben a filharmóniai társulat közgyűlésének határozata előtt állást foglalni nem akarunk. Az tgy kritikai méltatásán ezen határozat hozatala után tartjuk fenn már csak azért is, mert nem akarunk semmi tekintetben sem elébe vágni a város által kiküldött bizottság működésének.

Császkai érsek jótékonyasága. Császkai György a jótékonyaság gyakorlásában kifogyhatlan áldott lelkű kalocsai érsek Filipova községének előtte tisztelő küldöttségének azt az ígéretet tette, hogy a Filipován építendő apáca zárda költségeihez 20,000 koronával bozzájárul.

Régészeti kutatások. Latinovits Géza a történelmi társulat alelnöke október havi körutja alkalmával Bács és Vajszka községek közt egy tumulus sírmezőt fedezett fel. Ezen rendkívül érdekes régészeti telep átkutatására Roediger Lajos muzeumórt, Cziráky Gyula gombosi s. lelkészt és dr. Tumbasz István vajszkai plébánost kérte fel. A kutatások serényen folynak és amint a jelek mutatják, a tumulus temető a kelta korból származik.

Adományok. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat muzeumát újabban gyarapították adományaikkal: Latinovits Géza a B.-B. v. t. t. alelnöke. 1. 6 drb hollandiai ezüst 10 centes v. p. 2. 1 drb hollandiai bronz 2 1/2 centes. 3. 12 drb hollandiai bronz 1 centes. 4. 2 drb hollandiai bronz 1/2 centes. 5. József nádor bronz emlékére. — Muzeumok országos főfelügyelősége. 1. Az Osztr.-Magyar monarchia irásban és képen című műből: Magyarorsz. VII és VIII. kötetei. 2. Magyar Minerva 2-ik kötete. — Nagy Lajos tanító Ada. 1 drb vascsákány. — Nagy Gábor IV. g. o. t. Zombor. Kossuth L. 100-ik születésnapja fordulója emlékére vert bronz érem. — Palásthy Ödön IV. g. o. t. Zombor. Kossuth L. 100 ik születésnapja fordulója emlékére vert bronz érem. — Posfai János apatin-telepi áll. isk. tanító. 1. Bur János juhász pásztor költeményei. 2. Összarvas álkapocs kövesedve. — Potz Antal gimn. VII. o. t. Zombor. 2 drb magyar ezüst érem a sztánicsi leletből. — Püretics Miksa főgimn. isk. szolga Zombor. 1. 1 drb régi pecsétnyomó. 2. 1 drb római bronz érem. — Rác Soma fóg. tanár Zombor. Hentaller L. Kossuth

Lajos. 1802—1902. című füzete. — Radicevits Sándor ny. törv. irodaigazg. Zombor. 1 drb „Fringia” kard, újabb markolattal. — Resch Ferenc vaskereskedő Hódásgh. 1. 1 drb római bronz érem (melltűnek készítve). 2. 1 drb osztr. ezüst v. p. 3. 1 drb magyar ezüst v. p. — Resch József kereskedő Bács. 1. 2 drb római bronz érem. 2. 2 drb osztrák ezüst érem. 3. 1 drb lengyel ezüst érem. 4. 1 drb magyar ezüst érem. 5. 1 drb egyházi ezüst érem. 6. 8 drb újabb osztrák réz érem. — Resch Ignác r. kath. hitoktató Zombor. 1 drb osztrák réz v. p. — Roediger Lajos muzeumőr. 1. Zsák J. Adolf. Ki térítette meg Pázmány Pétert? 2. Kossuth L. 100. évford. ünnepélye alkalmával használt kokárda. — Rovákovits Antal keresk. s. Zombor. Bem-Petőfi emlékérem 1899 ből. — Sauerborn Károly b.-monostorszegi szállásán levő kőkorszaki telepről agyagedény cserepek. — Scheib Károly VIII. g. o. t. Zombor. 1. 6 drb római bronz érem. 2. 2 drb osztr. ezüst érem. 3. 2 drb orosz réz érem. 4. 6 darab újabbkori osztr. réz érem. 5. 1 drb egyházi sárgaréz érem. — Stefanovits Branislav I. g. o. t. Zombor. 1 drb emlékérem az 1848—49-ik szabadságharc emlékére, sárgaréz ből. — Strasser Géza VII. g. o. t. 2 drb osztr. réz v. p. — Ifj. Szathmáry József VII. g. o. t. Vaskut. A vaskuti földvár és tumulusok tér-rajzának másolata. — Teltsch Imre I. g. o. t. Zombor. 1. 2 drb római bronz érem. 2. 1 drb Mária T.-féle osztr. ezüst buszas. 3. 1 drb Joh. Casmér-féle lengyel ezüst garas. 4. XIV. Lajos-féle francia ezüst érem. 5. 1 drb páduai szt. Antal sárgaréz érem. 6. 2 drb újabbkori osztr. ezüst v. p. 7. 16 drb újabb osztr. réz v. p. 8. 2 drb 1848 as magy. réz v. p. (Folyt. köv.) Az adományokért a társulat nevében szíves köszönetet mond Roediger Lajos muzeumőr.

Elvi jelentőségű határozat. Elvi jelentőségű és nagy fontosságú határozatot hozott a közigazgatási bíróság a gazdáknak cselédjeikkel szemben, ezek betegsége alkalmával fennálló kötelezettségeikre vonatkozólag. Egy konkrét esetben ugyanis kimondotta, hogy a gazda cselédje után minden esetben tartozik a kórházi költségeket 30 napon át fizetni. Fennálló tehát a gazdának ezen kötelezettsége még akkor is, ha cselédjét a kórházba szállítást megelőzőleg már a lakásán gyógyította és pedig tekintet nélkül arra, hogy az otthon való gyógykezelés mennyi időt vett igénybe. Ez elvi jelentőségű határozatot a közigazgatási bíróság azzal indokolja, hogy az 1898. évi 21. t. c. 5. §-a a gazdát a kórházi költség viselésére kötelezi. Nem tekinthető tehát e kötelezettség teljesítésnek e határozat szerint az a körülmény, hogy az illető cseléd már megelőzőleg rendes orvosi ápolásban részesült, de nem kórházi ápolásban. Ez a határozat is nagy mértékben ösztönzi a gazdákat arra, hogy cselédjeiket minél előbb beirattassák az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztárba, mert ez esetben akár saját lakásukon, akár a kórházban ápolatták cselédjeiket, a felmerült költségeket csak előlegezniük kell, mert a pénztár, ha a cselédet nem a gazda hibájából érte a baleset, ezen költségeket mindenkor megtéríti. Saját magán segít tehát a gazda, a ki cselédjeit a munkáspénztárnál biztosítja.

Beírások a munkáspénztárba. Rohamosan növekszik azoknak a száma, a kik sietnek biztosítani maguk számára a munkáspénztár áldásait. Nagy arányú mozgalom indult meg a vidéken azon célból, hogy az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztárt alkalma legyen megismerni minden szegény embernek, s hogy ily módon senkise maradjon tájékozatlanul ezen nemes emberbaráti intézményt illetőleg és senkise legyen megfosztva annak támogatásától tájékoztatásága miatt. Naponként vesszük a hirt az ország minden részéből, hogy minden valamire való községben értekezlet tartanak a munkáspénztár ismertetése céljából.

Petrováci hetivásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Petrovácon péntekre eső hetivásárra juh- és sertés is felhajtható legyen.

A hódsgáhi Tisztviselő Otthon október hó 31-én serlegavató ünnepélyt rendezett azon alkalmából, hogy fennállásának első éves fordulója is ezen a napon volt. A tisztviselő otthon egy év alatt 132 tagot számlál; van egy 18 tagból álló olyan dalárda, amelyet a megye központjában székelő szabad lyceum egyesület is annyira méltányol, hogy egy zeneismertető szabad előadására Zomborba meghívta. Van az otthonnak 600 korona értékű vivó- és egy 500 korona értékű tenniss felszerelése; könyvtára; járat mindennapi, élc-, képeslapot s tudományos folyóiratokat. Tehát mindazt megadja, amit észszerű és tapintatos vezetés és irányítás mellett egy kulturális egyeslet tagjainak vidéken megadhat. És ebből magyarázható azon páratlan érdeklődés, amit az „Otthon” megverszerte tapasztal és ami az „Otthon” tagjait méltó bűszkeséggel tölti el. Serlegavató ünnepélye is fényesen sikerült. Az avatás dióhéjba foglalt előadással volt egybekötve. Az estély elején a dalárda elenekelte a Hymnuszt, amely után az elnök serlegfelavató beszéde következett; a beszéd végén felhangzott a dalárda „Bordal”-a, amelynek elhangzása után az elnök habzó italt csorgatott a gyönyörű serlegbe s annak tartalmát a Felsége egészségére ültette, ami közben a dalárda ez alkalomra irt „Felköszöntőt” énekelt, majd végezetül elharsogta a „Dalárindulót.” E kis bevezetés után a 107 tagból álló társaság asztalhoz ült. Az „Otthon” vendéglőse által kiállított vacsora: kecsége majonézzel és tartárral, nyulgerine, peccsenye és zsardinett minden igényt kielégített. A peccsenyénél az elnök az „Otthon”-ra, az igazgató a vendégekre, Kiel Lipót vajszkai jegyző az elnökre ültette a serleget, amely után a közönség is felavatta az új serleget, mert az utolsóknak felköszöntött Leszmeister Antal buzgó karmester a serleget kézzel-kézre és ajktól-ajkhoz nyújtotta. A vacsora utáni tánc — amely közben az első négyest 28 pár táncolta — reggelig tartott. Következő hölgyek voltak jelen: Berkes Rezsőné, Bernácsy Károlyné, Ergh Lajosné, Ertl Ferenéné, Fink Sebestyenné, Gruda Károlyné, Hrubány Ilonka, Jusits Lajosné, Keresztély Gyulané, Kubesch Vilma (Bács), Laczus Amália, Laczus Béláné, Lang Berta, Lang Rozika, Lallosevits Jovánka (Zombor), dr. Lieli Józsefné, özv. Mayer Ferenéné, Mayer Irén, Mirity Sándorné (Pivnic), Nopper Ferenéné, Neumayer Katica, Neumayer Péterné, dr. Orth Mihályné (Pivnic), Péter Árpádné, Szabó Imréné, Szemző Károlyné, Sztrilich Kálmánné, Turmann Lajosné, Váczy Irma, özv. Nissy Józsefné, Vissy Iréne, Vissy Vilma, Wenk Teréz, özv. Willmann Józsefné, Wenk nővérek (Déronya), Wissinger Richárdné.

Falb időjósolása novemberre. November első fele — így jósol Falb — az első napok kivételével meglehetősen száraz lesz, míg a másodikban esőzések lépnek fel. Havazások csak a hó negyedik hetének elejére várható kiterjedtebb mértékben. A hőmérséklet nagyjából a normálisan felül áll, az utolsó hét elejének kivételével, a mikor néhány napig nagy hidegek járnak. Kiterjedtebb esőzések csak a hó utolsó napjaiban lesznek.

Sógorok a hivatalban. Az állami hivatalnokok szolgálati szabályzata kimondja, hogy a „fogalmazási, számvéviségi és kezelési szakban ügyelni kell arra, hogy rokonok és sógorok egymástól közvetlen függésben álló szolgálati viszonyba ne jöjjenek.” Erre azonban a pénzügyi hivatalok vezetői nem eléggé ügyeltek. Lukács László pénzügyminiszter rendeletet bocsájtott ki, amely rendelet kimondja, hogy „egy és ugyanazon pénzügyi hatóságnál vagy hivatalnál, sőt egy és ugyanazon pénzügyi igazgatási kerületben sem szolgálhatnak akár közvetett, akár közvetlen alárendeltségi viszonyban azok, akik: 1. Föl- vagy lemenő ágban rokonok unokatestvérig bezárólag. 2. Azok, akik örökbe fogadott gyermeki viszonyban állanak. 3. A tisztviselő nejeinek fivestvére és nőtestvéreinek férje. A rendeletet a miniszteri utasítás szerint szigorúan végre kell hajtani.

Rongált bankok beváltása. A használatatlanná vált bankjegyek kicserélésének eljárása háromféle, aszerint, amint kopás, véletlen, vagy szándékos rongálás tette őket hasznavehetetlenné. Kétség esetében a véletlent vélelmezik. Az elkopott bankjegyeket teljes névértékükben cserélik ki. A véletlenből elrongálódott bankokat csak akkor szabad kicserélni, ha valódiságuk kétségtelen. Így kell eljárni a szándékos rongálás tüneteit mutató bankjegyekkel is, de ezeknél tiz fillért vont le az értéküktől gyártási és kezelési költségek címén. Bankjegyek, melyek akként vannak megsérülve, hogy csak az egyik oldalon (a magyar, vagy a német oldalon) hiányzanak az összképnek egyes részei, úgy kezelendők, mintha ezen részek a bankjegy mindkét oldalán hiányoznának. Az olyan bankjegyek, melyek úgy meg vannak rongálva, hogy nem lehet az értéküket a mezőkre való osztással megállapítani, mint például a megszenvedett bankjegyeket, átlukasztás nélkül a bécsi központi pénztárnak kell beküldeni.

A mások pénzén. Ha nem születtett valaki gazdag embernek, ha saját munkájával nem szerzett vagy nem képes szerezni rávalót, hát bizony nem engedheti meg magának azt a passiót, hogy kéjgazdát legyen. De hát az ördög nem alszik, ad gondolatot és akad elég áldozat, a ki rá is megy a lépére, mert hát manapság divat a sikkasztás, más vagyonának az elmulajdonítása. Ebbe a bűnbe esett Bada Sándor bődüvári lakos is, a ki talán olvasta valamelyik filléres újságban, hogy egyik másik pénztáros elemelve a kaszát, Amerikába zónázott és titk, de csak a nyomát vagy ha megfogják is nem titk agyon érte. Bada Sándor bődüvári legény is egy nagy bankóhoz jutott olyan formán, hogy Apits György nádalyi lakos átadott neki szerdán d. e. egy ropogós új száskoronást, hogy azt váltsa föl. Bada elment a szép pénzzel, de mielőtt föl-váltotta volna, gondolt egyet, hogy ezt a szép nagy pénzt megmutatja szíve választottjának Kovács Borisnak, a ki még bizonynyal nem látott ilyen új százast. A nagy és szép pénz nézése közben egyik valamelyik felvetette azt az eszmét, hogy ezzel a pénzzel lehetne tán egy pár jó napot csinálni. A gondolatot mindjárt a tett követte. A szerelmes pár nyomban megindult gyalog Csurogra. Ott felváltották a ropogós papírpénzt és hogy hamarabb elköltse, elhatározták, hogy bezónáznak Ujvidékre. Ott lehet mindent venni és jól mulatni. A délutáni vonattal le is rándultak Ujvidékre, a hol egész otthoniasan a „Sas” szállodában vettek lakást. A szerelmes pár itt turbékolt gondtalanul s másnap reggel a piacra mentek, hogy a maradék pénzen bolmi kirándulási emléket is vegyenek. De vesztőkre, mert a táviratilag értesített ujvidéki rendőrség a kéjgazdát szerelmes párt éppen vásárlás közben elcsipte és letartóztatta. A megmaradt kevés pénzzel együtt a turbékoló párt azonnal az ó-becei járásbíróhoz szállították, a hol pénteken törvényt is ültek felettük. Miután beismerésben voltak, a bíró Badát is, de Kovács Borist is, mint bűnrészt 10—10 napi fogházra ítélte el. A szerelmes pár rövid kéjgazdása így végződik a fogházban, a hol a farsang bőjtjét ülnek most a más pénzén kéjgazdák.

A gép áldozatai. A cséplőgép évenként megszedi a maga adóját a gazdasági munkások köréből. Nem egy derék munkás vesztette már el életét ilyen módon, s nem egy család maradt nyomorban, megfosztva a kenyérkeresőjétől. Így volt ez eddig is, s fájdalom így lesz ezután is. De bár az ilyen szerencsétlenség mindenkor borzalmas, megszünteti a vele járó nyomort és enyhíti a kétségbeesést az Országos Gazdasági Munkás és Cselédségélypénztár humánus intézménye, melynek tag tere nyílt az elmúlt nyáron is a jótékonyág gyakorlására. Ezuttal csak 3 példát hozunk fel, mint jóakaró figyelmeztést arra vonatkozólag, hogy mily könnyen érheti halálos baleset még a legóvatosabb gazdasági munkást is, s mily jól teszi mindenki, ha ezzel számot vetve, s elkészítve

minden eshetőségre, a könnyen beállható szerencsétlenség ellen biztosítja magának az Országos Gazdasági Munkás és Cselédségélypénztár áldásait. Pest megyében, Tószeg községben Olsa János gazdasági munkás önbibáján kívül beleesett a cséplőgépbe, a mely egy pillanat alatt összemorzsolta. Koch Jánost a Tolna megyei Gyöngyös községben érte hasonló baleset. Kovács Sándor cséplőtulajdonosnál volt alkalmazva etető gyanánt, s a mikor a dob háta mögött összeroldott szalmát eligazította, véletlenül belelépett a dobba, a mely úgy összevagdalta, hogy rövid idő múlva meghalt. Kiss István fűtőt a báró Vay féle tiszalóki uradalomban a gép kereke kapta el, s ez a munkás is életével áldozott e véletlen szerencsétlenségnek. Mind a három ember derék, józan, szorgalmas munkás volt, s mind a háromnak özvegye s kiskorú gyermekei maradtak, teljesen gyámol nélkül. Az Országos Gazdasági Munkás és Cselédségélypénztár mind három özvegynek 400—400 korona haláleseti segélyt utalt ki. Ajánljuk mindenkinek figyelmébe e megszívleendő példákat.

Tejszin küldemények kedvezményes vasuti szállítása. Vármegyei gazdasági egyesületünk kérvényére a kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézkedett, hogy a hazai állomásokról Veszprémbe, Dombóvárra, Szabadkára, Temesvárra és Ujvidékre az ottani vajtermelési központok címe alatt gyorsárúként szállítandó tejszin küldemények után, egy a m. kir. államvasutak vonalain, mint az általuk kezelt, itt tekintetbe jövő helyi érdekű vasutakon a mérsékelt gyorsárutételek helyett a II. teherdarabárusztály díjtételei alkalmaztassanak s a kétrendbeli kedvezmény figyelembe vételével és kezelési illetékrövidítés mellett, közvetlen díjtételek létesíttessenek. Az engedélyezett díjkezdmény azonban ahhoz a további föltételhez van kötve, hogy a tejszinnek kimutathatólag a külföldre kiviendő vajnak az előállításához kell rendelkeznie.

Öngyilkosság. Oszvár János csantavéri lakos háza padlásán feleségének öccsét Kiss J. 86. gy. ezredbeli bakát felakasztva találták. Ezredétől önkénytelenül eltávozott s félve attól, hogy sulyok büntetést fog azért kapni, sógorához Oszvár J. csantavéri lakoshoz szökött észrevétel nélkül s ennek háza padlásán felakasztotta magát. Öngyilkossága előtt a padlásán egy levelet irt, a melyben az összes rokonaitól elbucszuk, különösen apjától és anyjától kér bocsánatot, de tettének okául nem hoz fel semmit. Sógora az esetet reggel azonnal bejelentette az előjáráságnál, ahonnan a felettes hatósághoz szintén megtételezt a jelentés.

Részeg ember a vonat előtt. Sojek Mihály szabadkai gazda vasárnap nagyon becsipett állapotban bandukolt a Szabadka—Bajmok közt elvonuló vasuti sínpar mellett, míg egyszerre csak elfogta a buzgóság és lefeküdt a sínekre. Szerencsére a vonaton észrevették a síneken fekvő embert s a vezető még idejekorán megállította a vonatot.

Vesztett ló. Betyák Mihály csantavéri lakost egy veszettség gyanujában álló ló bal kezefején megharapta. Sérülésére vonatkozólag Betyák azt mondja, hogy ezelőtt 2 héttel egy szintén veszettség gyanujában álló kutya a lovat orronharapta, a mely ló pár nappal a harapás után elhullott. Ugyanazon kutya egy másik lovat is megharapott, a megharapástól a ló egész vaddá lett, úgy hogy hozzá fénni nem lehetett, míg végre a lovat le kellett bunkózni, Betyák Mihályt pedig felszállították Budapestre a Pasteur intézetbe, hogy ott védő oltásban részesüljön.

Eladó vadász kutya. Egy 8 hónapos pej cseh-vizsla, valódi versenyfaj, helyszüke miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Községi írnoknak ajánlkozik középiskolákat végzett, a jegyzői és anyakönyvi teendőiben jártas, kitűnő bizonyítványokkal rendelkező, szép és gyors írásu egyén. Önálló munkás. Esetleg néhány hónapra kisegítőnek is hajlandó. Szerb és német nyelvet is beszéli. Szíves ajánlatok „B. 902. Poste restante Baja.”

Uj gyógymód. Dr. Klein Eberhardt, ki Herkules fűrdőn szívujakosok és elhízásban szenvedők számára új sikeres gyógymódokat honosított meg, a télen át Budapesten folytatja orvosi működését. (Budapest, IX. ker., Ferenc-körút 23. sz.)

A budapesti **Bogdány S.** osztálysorsjegyelárú cég mai hirdetését t. olvasóink különös figyelmébe ajánljuk. A cég mesés szerencséről ismeretes, mert nála húzták ki a 602.000 koronás főnyereményt, két ízben 400.000 koronát, két ízben 200.000 koronát, két ízben 100.000 koronát és számos kisebb főnyereményt fizetett ki a cég ügyfeleinek.

HIRDETÉSEK.

7109. sz.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Az eddigi pályázók kérvényének fentartása mellett a vajsza-bogyáni körjegyzőségben üresedésben lévő segédjegyzői állásra a pályázati határidőt **f. évi november hó 15-ig** meghosszabbítottam s felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket fenti határidőre annál is inkább adják be nálam, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Szláv nyelv tudása megkívántatik.
Hódsághon, 1902. október 22-én.

Szemző Károly,
főszolgabíró.

3—3

ALKALMAZÁST NYERHET.

Ó-Sztafár község jegyzői irodában az adóügyekben teljesen jártas egyén 3 óra alkalmazást nyerhet 75 korona havi díjazás mellett.

Felszerelt kérvények alulírt jegyző címére küldendők.

Ó-Sztafár 1902. november hó 1.

Milits Szvetozár,
jegyző.

3—1

3860. kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Dautova székhelyvel Baracska, Báthmonostor, Béreg, Csataalja és Szántova községeket magában foglaló körállatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi december hó 10-ig** nyujtsák be, a később érkező kérvények tekintetbe nem fognak vétetni. — A körállatorvos javadalmazása évi 1200 korona és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Baján, 1902. október 22.

Mentényi s. k.,
szolgabíró.

3—2

3482. sz. kig. 1902.

Hirdetmény.

Mohol község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező négy darab tenyésztésre alkalmatlannak talált javított bika **f. évi november hó 13-án délelőtt 10 órakor** a község tulajdonát képező bikaistálló előtt nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Moholon, 1902. október 30.

Trenka István, **Popovics Vászó,**
jegyző. 2—1 biró.

Hirdetmény.

Karavukova község előljárósága részéről közhírré tétetik, hogy a Karavukova község határában gyakorolható vadászati jogot 6 egymásután következő évekre vagyis 1903. évi január hó 1-ső napjától kezdve egész 1908. évi december hó 31-ig terjedő időre **folyó évi december hó 6-ik napján d. u. 3 órakor** Karavukova község házában nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Karavukova, 1902. október 21-én.

Rumbach Mihály, **Nettinger József,**
jegyző. 3—3 biró.

56. sz. eln. 1902.

Hirdetmény.

A Jegricska felső lecsapoló társulat elnöksége részéről közhírré tétetik, hogy az alsó Jegricska csatorna tisztítása céljából mintegy 20000 köbméter földmozgósítási munka eszközzésére az árverés **1902. évi november hó 5-én d. e. 10 órakor** Hódsághon a község házában fog megtartatni.

Kikiáltási ár 9000 korona.

Bánatpénz 900 korona.

Hódsághon 1902. évi október 19.

Trischler Xavér Ferenc,
társ. elnök.

2—2

8963/902. sz.

PÁLYÁZAT.

Ó-Soóvé, Uj-Soóvé, Deszpot-Szt. Iván és Kulpin községekből álló Ó-Soóvé község lakhelyi bíró körállatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Ezen állás évi előleges havi részletekben fizetendő évi 1500 korona fizetés, valamint az egészségileg megállapítandó látogatási díjjal van egybekötve.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **f. évi november hó 20-ig** nálam nyujtsák be, mert később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Ujvidék, 1902. évi október hó 23-án.

MEZEY IMRE,
főszolgabíró.

3—3

2310. sz. kig. 1902.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Bácsujfalu községében üresedésbe jött 480 korona fizetéssel egybekötött gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Felhivatnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kérvényeiket és pedig:

a) Magyar honpolgárságot; b) a védkötelezettségnek elégtételét igazoló okmány; c) erkölcsi bizonyítvány d) és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve **f. évi november hó 10-ig** alulírott előljárósághoz adják be.

Az írni és olvasni tudáson kívül megkívántatik még, hogy a magyar nyelv mellett bármely szláv nyelvet beszélje.

Bácsujfalun, 1902. október 31.

Berzenkovits, **Turcsán Mihály,**
jegyző. biró.

430. szám.

1902.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódsági kir. járásbíróóság 1900. Sp. 439/17. számú végzése által dr. Nikolits György zombori ügyvéd javára Simon Mihály, Kubinyecz János, Szlavik Mihály, Kroszlák József, Vágala Pál és Sonkola János pivnicai lakosok ellen hátr. 340 korona 23 állér tőke, ennek 1901. évi június hó 25-ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 19 kor. 65 fil. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 3520 koronára becsült lovak, sertés, buza, kender, stbból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1902. V. 284/2. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pivnicán alperesek lakásán leendő eszközzésére **1902. évi november hó 11. napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Hódsághon, 1902. évi október hó 27-én.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.

938. szám.

kig. 1902.

HIRDETMEY.

Wekerlefalván a községi írnoki (segédjegyzői) állás előléptetés folytán **folyó év november hó 1-től** kezdve megüresedik, miért is arra előzetes pályázatot hirdetünk.

Fizetése 700 korona; ezenkívül egy csekély mellékjövedelem s 40 korona anyakönyvvezető helyettesi tiszteletdíj. Szaktanfolyamot végzett egyének előnyben részesítetnek.

Kellőleg okmányolt s a német nyelv birását is igazoló kérvények alulírt előljárósághoz intézendők.

Wekerlefalván, 1902. évi október hó 22-én.

3—3

Előljáróság.

Altalunk kifizetett
főnyeremények
A m. kir

OSZTÁLYSORSJATEK
november 20-án kezdődő HUZASARA

postafordultával küldünk szét sorsjegyeket az 1-ső osztályhoz:

$\frac{1}{8}$ á K. 1.50	$\frac{1}{4}$ á K. 3. —	$\frac{1}{2}$ á K. 6. —	egész K. 12. —
-------------------------	-------------------------	-------------------------	----------------

Csakis nálunk kaphatók az annyira kedvelt
KIS SZAMOK:
1-től 300-ig.

A születési évszámok 1801-től 1900-ig
és más SZERENCSE SZAMOK.

Az összeget postautalványon kérjük:
FŐVÁROSI SORSJEGYIRODA
BOGDÁNY S.
BUDAPEST, Sas-utca 23. I.
Telefon 14—41.

40.000, 30.000
és sok más nagyobb
nyeremény.

602.000 kor. a 240-es számra.
400.000 kor. a 11.119-es számra.
200.000 kor. a 25.534-es számra.
200.000 kor. a 46.006-os számra.
100.000 kor. a 73.559-es számra.
50.000 kor. a 2407-es számra.

Hirdetés.

Alulírott közhírré teszem, hogy Ujvidéken, a futtaki-utcában levő 102. számú, tehermentes **emeletes házat** szabad kézből 52.000 koronáért eladom.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Ujvidék, 1902. október 23-án

Mihájlovits Kornél,
tulajdonos.

3—3

Egy

Molnár-féle veszélymentes 1 évig használt

acetelin gázfejlesztő-gép

20 lángnak megfelelő világítással, egy nagyobb gép beszerzése miatt, jótállás mellett azonnal eladó.

6—4

Bővebbet **Lukits Gyulánál,**
Dreher Antal serraktárában, Zomborban.

7022. sz.

kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Rác-Militics, Filipova, Karavukova községekből álló körállatorvosi állásra Rác-Militics székhelyvel pályázatot nyitok. Az állással 1200 kor. fizetés, a községekkel egyezség útján kötött látogatási díjak s a hivatalos látogatások alkalmával díjmentes fuvar van egybekötve.

A községek apaállat gyógyításáért, valamint a tavaszi állat orvosi szemléért külön díjazás nem jár.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat s minőségüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám **1902. évi december hó 10-ig** nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem fognak vétetni.

Hódságh, 1902. október 20.

SZEMZŐ KÁROLY,
főszolgabíró.

3—3

1796. kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság, leköszönés folytán üresedésbe jött két gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Felhivatnak mindazok, kik ez állásokat elnyerni óhajtják, hogy a kelőleg felszerelt kérvényeiket **f. évi november hó 15-ig** az ujvidéki járási főszolgabíró urnál nyujtsák be.

Egy-egy állással 440 korona évi fizetés van összekötve utólagos havi részletekben.

A ruházatot a rendőr, a felszerelést a község adja.

Kiszács, 1902. október 28.

Wodring Ágoston, jegyző. 2—2
Kardelisz Pál, bíró.

Törvényesen engedélyezett végeladás.

kalap- és úri-divat áruháza

ENGUSZ JÓZSEF

ZOMBORBAN

Sztojkovits-féle házban

kalap- és úri-divat áruháza

Az összes raktáron levő úri-divat:

ingek, nyakkendők, harisnyák, keztyűk, gallérok, kézelők, zsebkendők, kalapok, téli alsóruhák, sárcipők (galocsnik)

az üzlet feloszlatása miatt minden elfogadható árak mellett

végeladom.

Számos látogatást kér

ENGUSZ JÓZSEF,

kalap- és úri-divat áruháza Zomborban (Sztojkovits-féle házban).

6—4